ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2016 թվականի մայիսի 25-ի ընտրական օրենսգիրք սահմանադրական օրենքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 7-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Ռազմական կամ արտակարգ դրության ժամանակ Ազգային ժողովի ընտրություններ չեն նշանակվում և չեն անցկացվում: Ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական կամ արտակարգ դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ Ազգային ժողովի հերթական կամ արտահերթ ընտրություններ: Ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո Ազգային ժողովի հերթական կամ արտահերթ ընտրությունը նշանակվում է Հանրապետության նախագահի հրամանագրով՝ ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո»:

2) լրացնել նոր՝ 3-րդ մաս.

«3. Ռազմական դրության ժամանակ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ չեն նշանակվում և չեն անցկացվում: Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում արտակարգ դրություն հայտարարվելու դեպքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ չեն նշանակվում և չեն անցկացվում: Հայաստանի Հանրապետության տարածքի մի մասում արտակարգ դրություն հայտարարվելու դեպքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ նշանակվում և անցկացվում են միայն այն համայնքներում, որոնց տարածքում արտակարգ դրություն հայտարարված չէ: Ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո ոչ շուտ, քան 50, և ոչ ուշ, քան 65 օր հետո անցկացվում են ռազմական կամ արտակարգ դրության պատճառով տեղի չունեցած՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հերթական կամ արտահերթ ընտրություններ»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 8-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի առաջին և երրորդ պարբերություններում ««Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով» բառերը փոխարինել «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքով» բառերով, իսկ երկրորդ պարբերությունում «պետական գրանցում ստանալուց և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում մուտքագրվելուց հետո՝» բառերը փոխարինել «ընդունումից հետո՝» բառերով,

2) 2-րդ մասի չորրորդ պարբերությունը հանել,

3) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական ծրագիրը ընտրական ցուցակի գրանցումից հետո երկօրյա ժամկետում հրապարակվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում, իսկ համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքների ավագանիների ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական ծրագիրը հրապարակվում է տվյալ համայնքի համացանցային պաշտոնական կայքում: Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում կարող են հրապարակել նաև կառավարության՝ իրենց կողմից առաջարկվող կառուցվածքը և կազմը»:

4) 5-րդ մասի առաջին պարբերությունը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ.

«Հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականությունից ազատվում են այն թեկնածուները, որոնք հանդիսանում են հայտարարատու պաշտոնատար անձ «Հանրային ծառայության մասին»

օրենքի 34-րդ հոդվածի իմաստով և մինչև սույն մասով նախատեսված ժամկետը ներկայացրել են պաշտոնի ստանձնման կամ տարեկան հայտարարագիր»:

5) 6-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6. Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների կազմում ընդգրկված կուսակցությունների) և թեկնածուների հայտարարագրերը ներկայացվում են էլեկտրոնային եղանակով և տեղադրվում հանձնաժողովի համացանցային կայքում»:

6) 7-րդ մասի երկրորդ նախադասությունից հանել «, ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատությունում գտնվող ընտրողների» բառերը:

7) 8-րդ մասը լրացնել նոր՝ երկրորդ պարբերությամբ.

«Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում ընտրություն նշանակվելուց հետո 7-օրյա ժամկետում հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսության եթերով տեղեկատվություն է հրապարակում տեղական ինքնակառավարման մարմնի ընտրության, ընտրությունն անցկացվող համայնքի, ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունների վերաբերյալ դիմումներ ներկայացնելու ժամկետների, թեկնածուների առաջադրման և գրանցման ժամկետների, ինչպես նաև քվեարկության օրվա մասին»:

8) 9-րդ մասի առաջին պարբերության առաջին և երկրորդ նախադասություններում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը համապատասխանաբար փոխարինել «Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

9) 9-րդ մասի առաջին պարբերության երրորդ նախադասությունում «ըստ ընտրական տարածքների, մարզկենտրոնների և ընտրական տարածքի» բառերը փոխարինել «ըստ մարզերի, մարզկենտրոնների և» բառերով:

10) 10-րդ մասի առաջին պարբերության առաջին նախադասությունում «, տարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների և ընտրական տարածքների» բառերը փոխարինել «և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների» բառերով և լրացնել նոր՝ երրորդ նախադասությամբ. «Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 36 ժամ հետո հանձնաժողովի համացանցային կայքում ներբեռնելու հնարավորությամբ տեղադրում է ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքների արձանագրությունների սկանավորված քաղվածքները»:

11) 10-րդ մասի երկրորդ պարբերությունում «, տարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների և ընտրական տարածքների» բառերը փոխարինել «և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների» բառերով:

12) 11.1-ին մասի առաջին պարբերությունը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ. «Հեռարձակման ժամանակ տեսագրության վրա պետք է տեսանելի լինեն իրական ժամանակը և տեղամասային կենտրոնի համարը»:

13) 11.1-ին մասի երկրորդ պարբերության երկրորդ նախադասությունից հանել «տեղամասային կենտրոնն ու դրա մուտքը՝ մինչև 50 մետր շառավղով, ինչպես նաև» բառերը:

14) 11.1-ին մասը լրացնել նոր՝ երրորդ պարբերությամբ.

«Ազգային ժողովի ընտրությունների դեպքում սույն հոդվածով սահմանված կարգով մրցույթի արդյունքում ընտրված մասնագիտացված կազմակերպության կողմից տեսանկարահանվում և հեռարձակվում են նաև ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նիստերը: Հեռարձակման ժամանակ տեսագրության վրա պետք է տեսանելի լինեն իրական ժամանակը և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի համարը»:

15) 11.1-ին մասի չորրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Մասնագիտացված կազմակերպության կողմից ընտրական տեղամասում և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում իրականացված տեսանկարահանված նյութերը հասանելի են մնում մասնագիտացված կազմակերպության համապատասխան կայքում մինչև ընտրությունների վերջնական արդյունքների հրապարակումը, որից հետո դրանց պատճենները՝ գրավոր դիմումի հիման վրա, կարող են տրամադրվել ընտրական հանձնաժողովներին, ընտրությունների մասնակցող կուսակցություններին և դիտորդական առաքելություն իրականացրած կազմակերպություններին՝ պատճենահանման ինքնարժեքի վճարման պայմանով: Դիմումը պետք է ներառի

այն ընտրական տեղամասի համարը, որի տեսանկարահանված նյութերից պահանջվում է պատճենը, և դիմումի հետ պետք է ներկայացվի մասնագիտացված կազմակերպության կողմից սահմանված պահանջները բավարարող էլեկտրոնային կրիչ»:

16) լրացնել նոր՝ 13-րդ մաս.

«13. Քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան երկու օր անց Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տեխնիկական սարքավորումներով գրանցված ընտրողների տվյալների հիման վրա սույն օրենսգրքի 9-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված ընտրողների ռեգիստրում լրացնում է ընտրողի մասնակցության մասին տեղեկատվություն, որը պահպանվում է մինչև քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտը, իսկ ընտրական հանձնաժողովի որոշումը դատական կարգով վիճարկվելու դեպքում՝ մինչև դատական ակտի ուժի մեջ մտնելը»:

Հոդված 3. Օրենսգիրքը լրացնել նոր՝ 8.1-ին հոդվածով.

«**Հոդված 8.1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքը**

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքն է՝ www.elections.am: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքը (այսուհետև՝ նաև Հանձնաժողովի համացանցային կայք) տեղեկատվություն է պարունակում ինչպես Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի, այնպես էլ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների գործունեության մասին, ներառյալ՝ նիստերի ժամանակացույց, օրակարգ, նիստերի ուղիղ հեռարձակում, տեսաձայնագրություններ, նիստերի արձանագրություններ և որոշումներ: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում տեղեկատվությունը տեղադրվում է բաց տվյալների և մատչելի ձևաչափով:

Հանձնաժողովի համացանցային կայքն օգտագործվում է նաև ընտրությունների վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման, թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) առաջադրման և գրանցման, դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրման, վստահված անձանց, ինչպես նաև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների գրանցման համար:

2. Հանձնաժողովի համացանցային կայքում գրանցվելիս կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) հասարակական կազմակերպությունները, զանգվածային լրատվության միջոցները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովից ստանում են մշտական օգտահաշիվ, որի միջոցով կարող են իրականացնել հետագա գրանցումները: Մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուների օգտահաշիվները գործում են միայն մինչև համապատասխան ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումը:

3. Հանձնաժողովի համացանցային կայքը պարունակում է նախաքվեարկության գործիք, որն Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքների ավագանիների ընտրությունների դեպքում կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) հնարավորություն է տալիս այն օգտագործելու նախընտրական ցուցակի մասնակցային ձևավորման համար: Նախաքվեարկության գործիքի միջոցով ընտրական ցուցակի ձևավորումը կամավոր է և չի փոխարինում ընտրական ցուցակների հաստատման վերաբերյալ «Կուսակցությունների մասին» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգին: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է նախաքվեարկության գործիքի տեխնիկական նկարագիրը և կիրառման կարգը:

4. Ազգային ժողովում ներկայացված խմբակցությունները, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովները Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով գրանցում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամության իրենց թեկնածուներին և մասնագիտական դասընթացների մասնակիցներին: Մասնագիտական դասընթացների մասնակցության համար քաղաքացիները կարող են գրանցվել նաև ինքնուրույն՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով կամ թղթային եղանակով ներկայացված դիմումի հիման վրա:

5. Հավատարմագրման կամ առաջադրման համար Հանձնաժողովի համացանցային կայքում մուտքագրվող տվյալներն ինքնաշխատ կերպով համեմատվում են միմյանց և Հանձնաժողովի համացանցային կայքում առկա այլ տվյալների հետ՝ անհամատեղելի կարգավիճակով անձի գրանցումը բացառելու համար:

6. Հանձնաժողովի համացանցային կայքի տեխնիկական նկարագիրը, դրա վարման կարգը, հրապարակման ենթակա տեղեկությունների ցանկը և կիրառվող էլեկտրոնային ձևանմուշները սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը»:

Հոդված 4. Օրենքի 9-րդ հոդվածում՝

1-ին մասի առաջին պարբերության առաջին նախադասությունում «ըստ ընտրական տարածքների» բառերը փոխարինել «ըստ մարզերի» բառերով,

4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Լիազոր մարմինը տարին երկու անգամ՝ հունիսին և նոյեմբերին (առաջին մեկ շաբաթվա ընթացքում) Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը՝ ըստ համայնքների, էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքում որոնման հնարավորությամբ տեղադրելու համար: Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը Կենտրոնական ընտրական Հանձնաժողովի համացանցային կայքի մշտական և անբաժանելի մասն է: Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունների դեպքում լիազոր մարմինը ընտրողների ցուցակը՝ ըստ տեղամասերի, քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 41 օր և 7 օր առաջ, իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ 20 օր առաջ էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքում որոնման հնարավորությամբ տեղադրելու համար»:

Հոդված 5. Օրենսգրքի 10-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասում «ընտրելու իրավունք ունեցող անձինք» բառերից հետո լրացնել «, ովքեր քվեարկության օրվան նախորդող 6 ամսվա ընթացքում ունեցել են անձը հաստատող վավեր փաստաթուղթ» բառերը,

2) 3-րդ մասի առաջին նախադասությունում «ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ» բառերը փոխարինել «ոչ ուշ, քան 12 օր առաջ» բառերով,

3) լրացնել նոր՝ 3.1-ին մաս.

«3. 1. Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ իրենց տեղամասային կենտրոնում քվեարկելու անհնարինության դեպքում տեղաշարժման (հենաշարժական) դժվարություններ ունեցող ընտրողները, ինչպես նաև հավատարմագրված դիտորդները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 12 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14.00-ն, կարող են լիազոր մարմնին դիմում ներկայացնել՝ ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից ժամանակավորապես դուրս գալու և ըստ իրենց նախընտրած վայրի ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու մասին՝ նշելով տեղաշարժման (հենաշարժական) դժվարություններ ունեցող անձանց համար մատչելի ընտրական տեղամասի համարը: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ընտրողի տվյալները ժամանակավորապես հանում է ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից և լրացնում ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում: Լիազոր մարմինը դիմողին տրամադրում է ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից հանելու և ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում լրացնելու մասին տեղեկանք: Դիմումի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Այլ անձի անունից դիմում ներկայացվելու դեպքում անձը պարտավոր է ներկայացնել լիազորագիր»:

4) 4-րդ մասի երկրորդ նախադասությունում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փախարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով, իսկ «ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝» բառերը փոխարինել «ոչ ուշ, քան 12 օր առաջ՝» բառերով,

5) 5-րդ մասի առաջին նախադասությունում « ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ» բառերը փոխարինել «ոչ ուշ, քան 12 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14.00-ն,» բառերով,

6) 6-րդ մասի առաջին նախադասությունում «ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝» բառերը փոխարինել «ոչ ուշ, քան 12 օր առաջ՝» բառերով,

7) 7-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել,

8) 9-րդ մասում «Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 50 օր, 10 օր և 6 օր առաջ» բառերը փոխարինել «Ազգային ժողովի հերթական ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 50 օր, 10 օր և 6 օր առաջ, իսկ Ազգային ժողովի

արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր, 10 օր և 6 օր առաջ» բառերով:

Հոդված 6. Օրենսգրքի 11-րդ հոդվածում՝

1) 4-րդ մասում «մինչև 1000» բառերը փոխարինել «մինչև 1200» բառերով, իսկ «1000-ից ավելի» բառերը փոխարինել «1200-ից ավելի» բառերով,

2) 8-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 7. Օրենսգրքի 12-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասում «40 օր առաջ» բառերից հետո լրացնել «, իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից 20 օր առաջ» բառերը:

2) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 3 օր հետո լիազոր մարմինը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի վարչական շրջանների, իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ՝ ըստ համայնքների:

Լիազոր մարմինը Ազգային ժողովի հերթական և արտահերթ ընտրությունների ժամանակ քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի վարչական շրջանների և ընտրական տեղամասերի, իսկ Երևանի ավագանու հերթական և արտահերթ ընտրությունների ժամանակ՝ ըստ վարչական շրջանների և ընտրական տեղամասերի:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների (բացառությամբ Երևանի ավագանու) հերթական և արտահերթ ընտրությունների ժամանակ լիազոր մարմինը քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ ըստ համայնքների և ընտրական տեղամասերի:

Սույն օրենսգրքի 11-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված էլեկտրոնային եղանակով կազմված ընտրողների ցուցակները լիազոր մարմինը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին է տրամադրում քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 8 օր առաջ:

Լիազոր մարմինը սույն մասում նշված տեղեկանքները ներկայացնում է էլեկտրոնային եղանակով: Նշված տեղեկանքները հրապարակվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում»:

3) 3-րդ մասից հանել «(այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը)» բառերը,

4) 4-րդ մասում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով:

Հոդված 8. Օրենսգրքի 13-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Ազգային ժողովի, համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքների ավագանիների ընտրությունների ժամանակ լիազոր մարմինն ընտրողների նախնական ցուցակը՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, քվեարկության օրվանից 40 օր առաջ, արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ 20 օր առաջ, իսկ ընտրողների վերջնական ցուցակը՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, քվեարկության օրվանից (ներառյալ՝ արտահերթ ընտրությունների դեպքում) 4 օր առաջ տեղադրում է համացանցում՝ www.police.am հասցեում: Համացանցում ըստ ընտրական տեղամասերի տեղադրված ընտրողների ցուցակները պետք է ունենան ներբեռնելու հնարավորություն»:

2) 3-րդ մասում «40 օր առաջ» բառերից հետո լրացնել «իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ 20 օր առաջ» բառերը,

3) 4-րդ մասից հանել «, այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող անձանց լրացուցիչ ցուցակի» բառերը,

4) 6-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել,

5) լրացնել նոր՝ 7- րդ և 8-րդ մասեր.

«7. Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրված ցուցակները քվեարկությունից հետո երկօրյա ժամկետում հրապարակվում են Հանձնաժողովի համացանցային կայքում, որոնք պահպանվում են մինչև քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտը, իսկ ընտրական հանձնաժողովի որոշումը դատական կարգով վիճարկելու դեպքում՝ մինչև դատական ակտի ուժի մեջ մտնելը:

8. Քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրված ցուցակները պահպանության են հանձնվում Հայաստանի Հանրապետության պետական արխիվ՝ սահմանված կարգով պահպանելու համար»:

Հոդված 9. Օրենսգրքի 14-րդ հոդվածում՝

1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«1. Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 14 օր առաջ ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած, այդ թվում՝ դիմողի անձին չվերաբերող անճշտությունները վերացնելու մասին դիմում ներկայացնելու լիազոր մարմնին՝ առձեռն կամ էլեկտրոնային եղանակով: Էլեկտրոնային եղանակով ներկայացված դիմումները պետք է ապահովված լինեն էլեկտրոնային ստորագրությամբ: Լիազոր մարմինը դիմումը ստանալուց հետո՝ 5 օրվա ընթացքում, սակայն քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 9 օր առաջ սույն օրենսգրքով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում ընտրողների ցուցակում վերացնում է անճշտությունները՝ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով դիմողին»:

2) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ 3-րդ կետով.

«3) հաշվառված են համապատասխան ընտրական տեղամասի նկարագրում ընդգրկված հասցեում, սակայն քվեարկության օրվան նախորդող 6 ամսվա ընթացքում անձը հաստատող վավեր փաստաթուղթ չունենալու հիմքով չեն ընդգրկվել այդ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում»:

Հոդված 10. Օրենսգրքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասից հանել «(այդ թվում՝ ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող անձանց լրացուցիչ)» բառերը:

Հոդված 11. Օրենսգրքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով:

Հոդված 12. Օրենսգրքի 17-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի երկրորդ նախադասությունում «բնականոն ընթացքը» բառերից հետո լրացնել «և հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը» բառերը:

2) 3-րդ մասը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ.

«Միևնույն շինությունում մեկից ավելի տեղամասային կենտրոնների տեղակայման անհրաժեշտության դեպքում նախապատվությունը տրվում է այնպիսի շինությունների, որոնց դեպքում տեղամասային կենտրոններն ապահովված են առանձին մուտքերով»:

3) 5-րդ մասում «սահմանափակ ֆիզիկական հնարավորություններ» բառերը փոխարինել «տեղաշարժման դժվարություններ» բառերով:

Հոդված 13. Օրենսգրքի 18-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 2-րդ մասում «տեղամասային կենտրոնի գտնվելու տեղը» բառերից հետո լրացնել «կամ քվեարկության սենյակի կահավորումը» բառերը,

3) լրացնել նոր՝ 4-րդ մաս.

«4. Համայնքում մեկից ավելի ընտրական տեղամաս կազմավորվելու դեպքում լիազոր մարմինը քվեարկությանը նախորդող իններորդ օրվանից մինչև քվեարկության նախորդ օրը ներառյալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով ընտրողներին ծանուցում է քվեարկության օրվա, իրենց ընտրական տեղամասի համարի, տեղամասային կենտրոնի հասցեի և ժամանակի մասին»:

Հոդված 14. Օրենսգրքի 4-րդ գլուխը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Գ ԼՈՒԽ 4

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎԸ

Հոդված 19. Նախընտրական քարոզարշավի և նախընտրական քարոզչության հիմնական սկզբունքները:

1. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածը սույն օրենսգրքով սահմանված այն ժամանակահատվածն է, որի ընթացքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), թեկնածուներին հավասար հնարավորություններ ապահովելու նպատակով գործում են հանրային ռեսուրսներից օգտվելու, քարոզչություն իրականացնելու և ֆինանսական թափանցիկություն ապահովելու՝ սույն օրենսգրքով սահմանված կանոնները:

2. Նախընտրական քարոզարշավը սկսվում է թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի վերջին օրվան հաջորդող 5-րդ օրվանից և ավարտվում քվեարկության նախորդ օրը: Ազգային ժողովի ընտրության երկրորդ փուլի դեպքում նախընտրական քարոզարշավը սկսվում է ընտրության երկրորդ փուլ անցկացնելու մասին որոշման կայացումից հետո՝ 8-րդ օրվանից:

3. Սույն օրենսգրքի իմաստով նախընտրական քարոզարշավն այն միջոցառումների ամբողջությունն է, որը կազմակերպվում և իրականացվում է թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) և նրանց գիտությամբ այլ անձանց և կազմակերպությունների կողմից ի օգուտ թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների)՝ ընտրություններին մասնակցելու և ընտրվելու նպատակով:

4. Սույն օրենսգրքի իմաստով նախընտրական քարոչություն է համարվում ցանկացած գործողություն, որը նպատակ ունի համոզելու ընտրողներին քվեարկելու կամ չքվեարկելու որոշակի թեկնածուի կամ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) օգտին:

5. Նախընտրական քարոզչությունը կարող է իրականացվել ցանկացած ձևով և միջոցով, որը չի հակասում Սահմանադրությանը, սույն օրենսգրքին և այլ օրենքներին: Նախընտրական քարոզչությունը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝

1) թեկնածուներին, կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կողմ կամ դեմ քվեարկելուն ուղղված հրապարակային կոչերը,

2) թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) վերաբերյալ նախապատվության հրապարակային արտահայտումը՝ ուղղված ընտրողների կամարտահայտության ձևավորմանը,

3) թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրության դեպքում հնարավոր հետևանքների (դրական կամ բացասական) նկարագրությունը,

4) տեղեկատվության տարածումը, որում ակնհայտորեն գերակշռում են որևէ թեկնածուի, կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) վերաբերյալ տեղեկությունները՝ զուգորդված դրական կամ բացասական մեկնաբանություններով,

5) ցանկացած գործունեություն, որն ուղղված է ընտրողների մոտ թեկնածուների, կուսակցությունների, (կուսակցությունների դաշինքների) նկատմամբ դրական կամ բացասական վերաբերմունքի ձևավորմանը:

6. Նախընտրական քարոզչությունը կարող է իրականացվել հետևյալ միջոցներով՝

1) քաղաքացիների, ընտրողների հետ հանդիպումների անցկացումը,

2) հավաքների անցկացումը,

3) կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական ծրագրերի կամ կուսակցությունների կամ թեկնածուների քաղաքական գործունեության վերաբերյալ հանրային բանավեճերի, քննարկումների, մամուլի ասուլիսների անցկացումը,

4) քաղաքական գովազդներ, ելույթներ, հարցազրույցներ, տեսաֆիլմեր, աուդիո- և տեսահոլովակներ, այլ հրապարակումները զանգվածային լրատվության միջոցներով (այդ թվում՝ էլեկտրոնային), համացանցով, այդ թվում՝ սոցիալական ցանցերով,

5) նախընտրական բրոշյուրների, պաստառների, տպագիր այլ քարոզչական նյութերի տարածումը,

6) արտաքին քաղաքական գովազդը,

7) մշակութային կամ սպորտային միջոցառումների անցկացումը, որոնք իրականացվում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ թեկնածուի աջակցությամբ, ինչպես նաև այդպիսի աջակցության մասին տեղեկատվության հրապարակումը,

8) ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), թեկնածուներին խորհրդանշող (կուսակցության անվանումը կամ խորհրդանիշը կամ թեկնածուի անունը, ազգանունը կամ պատկերը պարունակող) նվերների բաժանումը, որոնց՝ մեկ անձի հաշվով արժեքը չի գերազանցում նվազագույն աշխատավարձի եռապատիկը,

9) այլ միջոցներով, որոնց կիրառությունը չի հակասում Սահմանադրությանը, սույն օրենսգրքին և այլ օրենքներին:

7. Քաղաքական գովազդը նախընտրական քարոզչության ձևերից է, որը նպատակ ունի համոզելու ընտրողներին քվեարկելու կամ չքվեարկելու որոշակի թեկնածուի կամ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) օգտին: Քաղաքական գովազդը ներառում է ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կամ թեկնածուներին բնորոշող խորհրդանիշեր կամ անհատականացնող այլ նշաններ կամ աուդիովիզուալ հայտարարություն այն մասին, որ համերգները կամ հանրային այլ միջոցառումներն իրականացվում են կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ թեկնածուի աջակցությամբ կամ ներառում են թեկնածուի կողմից այդ հանրային միջոցառումներին մասնակցության մասին փաստի հիշատակում:

8. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ թեկնածուի կողմից համերգների, ներկայացումների, սպորտային միջոցառումների, ֆիլմերի ցուցադրության և այլ միջոցառումների ֆինանսական աջակցությունը կարող է իրականացվել միայն նախընտրական հիմնադրամի միջոցների հաշվին:

9. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում ընտրություններին մասնակցող թեկնածուների լիազորությունների իրականացման վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդագրությունները չեն համարվում նախընտրական քարոզչություն: Այդպիսի հաղորդագրությունները չպետք է պարունակեն քարոզչական բնույթի մեկնաբանություններ կամ ներկայացնեն տվյալ պաշտոնատար անձի՝ որպես թեկնածուի գործունեությունը լուսաբանող տեսա-ձայնային հոլովակներ, ֆիլմեր կամ նկարներ, որոնք կարող են ասոցացվել նախընտրական քարոզչության հետ:

10. Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքը) և թեկնածուները իրավունք ունեն վարձակալելու շենքեր ու շինություններ ժողովների, քննարկումների, բանավեճերի և նախընտրական քարոզչությանն ուղղված այլ միջոցառումների անցկացման նպատակով՝ միայն գրավոր պայմանագրի հիման վրա՝ Քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով և նախընտրական հիմնադրամի միջոցների հաշվին:

11. Քվեարկության և դրան նախորդող օրը քարոզչությունը հրապարակային ելույթների, հրապարակային միջոցառումների միջոցով, զանգվածային լրատվության միջոցներով, այդ թվում՝ կաբելային (մալուխային) ցանցով, արբանյակային կապով, վերգետնյա և առցանց հեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերություններով և ռադիոընկերություններով, ինչպես նաև համացանցում գովազդի միջոցով արգելվում է: Սույն հոդվածի իմաստով քարոզչություն չեն համարվում նախընտրական քարոզարշավի իրականացման կարգի կամ սույն օրենսգրքով սահմանված այլ դրույթների խախտումների վերաբերյալ իրավասու մարմինների կամ անձանց հրապարակումները:

12. Պետությունն ապահովում է նախընտրական քարոզարշավի ազատ և հավասար պայմաններով իրականացումը: Այն ապահովում են պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ նախընտրական ժողովներ, թեկնածուների հետ ընտրողների հանդիպումներ և ընտրությունների հետ կապված այլ միջոցառումներ կազմակերպելու նպատակով նրանց դահլիճներ և այլ շինություններ տրամադրելու միջոցով: Դրանք Ազգային ժողովի, համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքների ավագանիների ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) տրամադրում են հավասար հիմունքներով, անվճար՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների դահլիճները թեկնածուներին և ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կարող են տրամադրվել միայն ժամը 18:00-ից հետո կամ ոչ աշխատանքային օրերին և միայն այն դեպքում, եթե տվյալ համայնքում (Երևանի

վարչական շրջանում) գոյություն չունեն նախընտրական քարոզչության իրականացման համար անվճար հիմունքներով տրամադրվող համապատասխան այլ դահլիճներ:

13. Ազգային ժողովի, համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքների ավագանիների ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 10 օր հետո, իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ 7 օր հետո, մարզպետը, Երևանում՝ Երևանի քաղաքապետը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում այն դահլիճների և այլ շինությունների ցանկը, որոնք ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) տրամադրվում են անվճար: Այդ ցանկը տեղադրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Տեղեկությունները ներկայացվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

14. Ընտրություն նշանակվելուց հետո կարող են կազմավորվել ընտրական շտաբներ: Յուրաքանչյուր կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ թեկնածուի ընտրական շտաբների թիվը չի կարող գերազանցել տվյալ ընտրության համար կազմավորված ընտրական տեղամասերի թիվը: Ընտրական շտաբները չեն կարող տեղակայվել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների սեփականություն հանդիսացող կամ նրանց կողմից զբաղեցրած շենքերում (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ընտրական շտաբները զբաղեցնում են այդ մարմիններին չպատկանող տարածք բազմաֆունկցիոնալ նշանակության շենքերում), հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների շենքերում, համատիրությունների զբաղեցրած գրասենյակներում, ինչպես նաև այն շենքերում, որտեղ գործում են ընտրական հանձնաժողովները:

15. Արգելվում է ընտրությունների նշանակման մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչև ընտրությունների կամ հանրաքվեի արդյունքների ամփոփումը (Ազգային ժողովի ընտրությունների դեպքում՝ Ազգային ժողով ընտրվելու մասին Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից որոշում ընդունելը) թեկնածուի, կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անդամի կամ նրանց լիազոր ներկայացուցչի, վստահված անձի, հանրաքվեի նախաձեռնող խմբի անդամի կամ լիազոր ներկայացուցչի կողմից անձամբ կամ նրանց անունից կամ որևէ այլ եղանակով կամ բարեգործության անվան ներքո ընտրողներին, ինչպես նաև հանրաքվեի մասնակիցներին անհատույց կամ արտոնյալ պայմաններով դրամ, սննդամթերք, արժեթղթեր, ապրանքներ (բացառությամբ սույն հոդվածի 7-րդ մասի 8-րդ կետով նախատեսված՝ ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին), թեկնածուներին խորհրդանշող՝ նվազագույն աշխատավարձի եռապատիկը չգերազանցող նվերների) տալը (խոստանալը) կամ ծառայություններ մատուցելը (խոստանալը) կամ որևէ անձի կողմից բարեգործության հետ միաժամանակ նախընտրական կամ հանրաքվեի քարոզչություն իրականացնելը: Այն կազմակերպությունները, որոնք (ներառյալ՝ որոնց անվանումները) կարող են ասոցացվել ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների մեջ մտնող կուսակցությունների), թեկնածուների կամ նրանց կողմից հիմնադրված կամ ղեկավարվող կազմակերպությունների (նրանց անվանումների) հետ, ընտրությունների կամ հանրաքվեի նշանակման մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչև ընտրությունների կամ հանրաքվեի արդյունքների ամփոփումն ընկած ժամանակահատվածում չեն կարող բարեգործություն իրականացնել այն համայնքներում, որտեղ անցկացվում են ընտրություններ, որոնց մասնակցում են այդ թեկնածուները, կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) կամ նրանց առաջադրած թեկնածուները: Սույն հոդվածի իմաստով կազմակերպությունը համարվում է կուսակցության կողմից ղեկավարվող, եթե կազմակերպության ղեկավար մարմնի անդամներն ամբողջությամբ կամ մասամբ համընկնում են կուսակցության մշտապես գործող ղեկավար մարմնի անդամների հետ:

16. Ընտրական հանձնաժողովները վերահսկում են նախընտրական քարոզչության իրականացման՝ սույն օրենսգրքով կամ սույն օրենսգրքի հիման վրա ընդունված իրավական ակտերով սահմանված կարգի պահպանումը: Թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների կողմից այդ կարգի խախտման դեպքում թեկնածուին, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցած ընտրական հանձնաժողովը դիմում է իրավասու մարմիններ դրանք կանխելու նպատակով կամ կիրառում նախազգուշացում խախտում թույլ տված թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության նկատմամբ՝ խախտումը վերացնելու համար տալով ողջամիտ ժամկետ, որը չի կարող

գերազանցել 3 օրը: Թեկնածուն, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը պարտավոր են որոշմամբ նշված ժամկետում վերացնել խախտումը (խախտման հետևանքները) և այդ մասին գրավոր տեղեկացնել ընտրական հանձնաժողովին:

17. Եթե առկա է նախընտրական քարոզարշավի սահմանված կարգի այնպիսի խախտում, որը կրում է շարունակական բնույթ, և թույլ տրված խախտումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ընտրությունների արդյունքների վրա, կամ թույլ տրված խախտման հետևանքները հնարավոր չէ վերացնել, և թույլ տրված խախտումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ընտրությունների արդյունքների վրա, ապա թեկնածուին, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցած ընտրական հանձնաժողովը դիմում է դատարան՝ թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու համար: Դատարանը թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակի գրանցումն ուժը կորցրած կարող է ճանաչել, եթե հանգում է այն եզրակացության, որ խախտումը կատարվել կամ ուղղորդվել է թեկնածուի կամ ընտրություններին մասնակցող կուսակցության կողմից:

18. Ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող թեկնածուները և ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները նախընտրական քարոզչությունն իրականացնում են ընտրական գործընթացներում վստահված անձանց միջոցով: Այդ նպատակով ձերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող թեկնածուներն իրավունք ունեն նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում օրական մինչև 2 ժամ տևողությամբ ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրերում հանդիպումներ ունենալու մինչև 3 վստահված անձանց հետ:

Հոդված 20. Նախընտրական քարոզչությունը զանգվածային լրատվության միջոցներով

1. Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) ունեն հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից հավասար պայմաններով անվճար և վճարովի (այդ թվում՝ ուղիղ եթերով) օգտվելու իրավունք:

2. Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) հանրային ռադիոյից և հանրային հեռուստատեսությունից անվճար և վճարովի եթերաժամ տրամադրելու կարգը և ժամանակացույցը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների ընտրական ցուցակների գրանցման համար սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ հաջորդ օրը:

3. Ընտրությունների ժամանակ հանրային ռադիոն և հանրային հեռուստատեսությունը պարտավոր են թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովել ոչ խտրական պայմաններ:

Հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության լրատվական հաղորդումներում թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական քարոզարշավի վերաբերյալ ներկայացվում է անկողմնակալ և գնահատականներից զերծ տեղեկատվություն: Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) և թեկնածուների վերաբերյալ՝ նախընտրական քարոզարշավի հետ չկապված հրապարակումները պետք է լինեն առավելագույնս չեզոք:

Թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) կողմից նախընտրական քարոզարշավ չիրականացնելը զանգվածային լրատվության միջոցի համար հիմք չէ տվյալ թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության մասին տեղեկություններ չհրապարակելու համար:

Գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչվելու պահից թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների հետ ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների կնքած՝ նախընտրական քարոզչության նպատակով եթեր տրամադրելու պայմանագրերը համարվում են ուժը կորցրած, և դադարեցվում է նախընտրական քարոզչության նպատակով եթերի տրամադրումը:

4. Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների ժամանակ հանրային ռադիոն և հանրային հեռուստատեսությունը պարտավոր են

հեռարձակել ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական ծրագրերի մասին հաղորդումներ կամ թողարկումներ՝ ապահովելով անկողմնակալություն, հավասարակշռվածություն, գնահատականներից զերծ տեղեկատվություն և հավասար պայմաններ:

Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների ժամանակ Հանրային հեռուստաընկերությունը նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում կազմակերպում է հեռուստաբանավեճեր՝ ապահովելով մասնակցության հավասար պայմաններ բոլոր կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար: Հեռուստաբանավեճերի թեման և կանոնները որոշում է Հանրային հեռուստաընկերությունը:

Ազգային ժողովի ընտրությունների դեպքում հեռուստաբանավեճերի քանակը չպետք է պակաս լինի 4-ից՝ յուրաքանչյուրն առնվազն 90 րոպե տևողությամբ, իսկ հեռուստաբանավեճերից առնվազն մեկին պետք է հրավիրվեն միայն կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակների առաջին համարի թեկնածուները:

70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների ժամանակ Հանրային հեռուստաընկերությունը կազմակերպում է առնվազն մեկական, իսկ Երևանի ավագանու ընտրությունների ժամանակ՝ առնվազն երկու հեռուստաբանավեճ, որոնց մասնակցության հավասար պայմաններ են ապահովվում ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար: Հեռուստաբանավեճի տևողությունը պետք է լինի ոչ պակաս, քան 90 րոպե:

Հանրային ռադիոն և հանրային հեռուստաընկերությունը ողջամիտ հաճախականությամբ հեռարձակում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից ներկայացված սոցիալական գովազդները, եթե դրանք համապատասխանում են օրենքով սահմանված պահանջներին, չեզոք են և նպատակաուղղված են ընտրությունների մասին հանրային իրազեկվածության բարձրացմանը կամ ընտրախախտումների կանխարգելմանը:

5. Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 5 օր հետո Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը հրապարակում է հանրային ռադիոյի և հանրային հեռուստատեսության վճարովի եթերաժամի մեկ րոպեի արժեքը, որը չի կարող գերազանցել ընտրությունների նշանակմանը նախորդող վերջին 6 ամսվա համար առևտրային գովազդի միջին արժեքի 50 տոկոսը, որը մինչև նախընտրական քարոզարշավի ավարտը չի կարող փոփոխվել:

6. Սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված դրույթները հավասարապես տարածվում են նաև թեկնածուներին, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար եթերաժամ տրամադրող մասնավոր հիմունքներով հեռուստառադիոհեռարձակում, այդ թվում՝ կաբելային (մալուխային) ցանցով, արբանյակային կապով, վերգետնյա և առցանց հեռարձակում իրականացնող մյուս հեռուստաընկերությունների և ռադիոընկերությունների վրա՝ անկախ սեփականության ձևից:

Սույն մասի առաջին պարբերությունում նշված՝ հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնող մասնավոր հեռուստաընկերությունները և ռադիոընկերությունները ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 3 օր հետո իրենց եթերով հրապարակում են իրենց վճարովի եթերաժամի մեկ րոպեի արժեքը, որը չի կարող գերազանցել ընտրությունների նշանակմանը նախորդող վերջին 6 ամսվա համար առևտրային գովազդի միջին արժեքը, որը մինչև նախընտրական քարոզարշավի ավարտը չի կարող փոփոխվել:

7. Արգելվում է նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները և հեռուստահաղորդումներն ընդմիջել առևտրային գովազդով:

8. Վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունները և ռադիոընկերություններն արբանյակային հեռարձակում իրականացնելիս պարտավոր են պահպանել սույն հոդվածի պահանջները:

9. Նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները և հեռուստահաղորդումները հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնելիս ձայնագրվում և

տեսագրվում են: Դրանք պահպանվում են մինչև ընտրվող մարմնի լիազորությունների ստանձնման օրը:

10. Հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների և ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի պահպանման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը:

11. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում իրականացնում է հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների, ռադիոընկերությունների կողմից ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար հավասար պայմանների ապահովման գնահատման մշտադիտարկում (մոնիտորինգ): Այդ նպատակով Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը մշակում և Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո, իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ 2 օր հետո, հրապարակում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում վերգետնյա, կաբելային, արբանյակային կապով և առցանց եթերային հեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների, ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների համար հավասար պայմանների ապահովման գնահատման մեթոդաբանությունը:

12. Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը Ազգային ժողովի և 70 000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանու ընտրությունների ժամանակ՝ ոչ ուշ, քան նախընտրական քարոզարշավի համար սահմանված ժամկետի 10-րդ և 20-րդ օրը, ինչպես նաև ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար սահմանված ժամկետից 2 օր առաջ, հրապարակում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների, ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում սույն հոդվածի պահանջների կատարման մշտադիտարկման արդյունքները և հանձնաժողովի եզրակացությունը՝ հեռուստառադիոհեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների և ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզարշավի սահմանված կարգի պահպանման վերաբերյալ:

Ազգային ժողովի ընտրության երկրորդ փուլ անցկացվելու դեպքում սույն մասով նշված եզրակացությունը Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը հրապարակում և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում ընտրության երկրորդ փուլի արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետից 2 օր առաջ:

13. Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հիմնադրած զանգվածային լրատվության միջոցները նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում պարտավոր են թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովել ոչ խտրական և ոչ կողմնակալ պայմաններ:

14. Հանրային հեռուստատեսության անվճար եթերաժամերի և հեռուստաբանավեճերի ժամանակ ապահովվում է հայերեն ժեստերի լեզվով թարգմանություն: Հանրային հեռուստատեսությամբ նախընտրական քարոզարշավի հետ կապված հեռուստահաղորդումների տեսագրություններն ապահովվում են ենթագրերով:

Հոդված 20.1. Նախընտրական քարոզչությունը համացանցում

1. Համացանցում լրատվական կայք ունեցող զանգվածային լրատվության միջոցները, ինչպես նաև համացանցային կայքի իրավատեր հանդիսացող անձինք նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովում են ոչ խտրական և ոչ կողմնակալ պայմաններ:

2. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում համացանցում, այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով, նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող՝ վճարովի հիմունքներով գովազդային նյութեր և տեսանյութեր կարող են տեղադրվել միայն թեկնածուի,

կուսակցության կամ նրա ներկայացուցչի հետ կնքված գրավոր պայմանագրի հիման վրա՝ նախընտրական հիմնադրամի միջոցների հաշվին:

3. Նախընտրական քարոզչական նյութերի հրապարակումը պետք է ուղեկցվի «Նախընտրական քարոզչություն» լուսագրով, իսկ քարոզչական տեսանյութերի դեպքում՝ տեսանյութի վրա տեղադրվող «Նախընտրական քարոզչություն»՝ անընդմեջ ուղեկցվող լուսագրով: Նախընտրական քարոզչական նյութերի և տեսանյութերի հրապարակումը պետք է տեղեկություններ պարունակի պատվիրատուի վերաբերյալ:

4. Համացանցային հեռուստատեսությունների լրատվական հաղորդումներում թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական քարոզարշավի վերաբերյալ ներկայացվում է անկողմնակալ, հավասարակշռված և գնահատականներից զերծ տեղեկատվություն:

5. Համացանցային հեռուստատեսությունները ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 3 օր հետո իրենց եթերով հրապարակում են իրենց վճարովի եթերաժամի մեկ րոպեի արժեքը, որը չի կարող գերազանցել ընտրությունների նշանակմանը նախորդող վերջին վեց ամսվա համար առևտրային գովազդի միջին արժեքը, որը մինչև նախընտրական քարոզարշավի ավարտը չի կարող փոփոխվել:

6. Սույն հոդվածի 1-3-րդ մասերով սահմանված դրույթները տարածվում են նաև թեկնածուներին, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու համար եթերաժամ տրամադրող համացանցային հեռուստատեսությունների վրա:

Հոդված 21. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի օգտագործման կարգը

1. Թեկնածուները, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններն իրավունք ունեն անարգել տարածելու քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր:

2. Հանրության համար տեսանելի քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր կարող են փակցվել միայն հատուկ այդ նպատակով առանձնացված վայրերում հատկացված վահանակներում, վճարովի գովազդային վահանակներում և ընտրական շտաբերի վրա: Քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր չեն կարող են փակցվել պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող շենքերի, հանրակրթական դպրոցների, բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի, հասարակական սննդի կամ առևտրային օբյեկտների վրա կամ դրանց ներսում, ինչպես նաև այդ շենքերի վերելակներում: Քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր չեն կարող են փակցվել նաև հասարակական տրանսպորտի կանգառներում, ներառյալ՝ մետրոպոլիտենի տարածքում:

Քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր կարող են առանց սահմանափակման օգտագործվել նախընտրական ժողովներ, ընտրողների հետ հանդիպումներ և նախընտրական քարոզչության հետ կապված այլ միջոցառումներ անցկացնելու ժամանակ՝ այդ միջոցառումների անցկացման վայրում: Այդ միջոցառումների ժամանակ օգտագործված քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը միջոցառման ավարտից հետո հանվում են համապատասխան թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության կողմից:

Նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու իրավունք ունեցող ֆիզիկական անձինք առանց սահմանափակման կարող են կրել քարոզչական նյութեր, ինչպես նաև փակցնել քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր իրենց սեփականության իրավունքով պատկանող բնակելի տարածքների արտաքին մակերեսների և ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա, բացառությամբ հասարակական տրանսպորտի և մարդատար-տաքսի ավտոմոբիլների:

3. Նախընտրական քարոզարշավը սկսվելուց 10 օր առաջ համայնքի ղեկավարը պարտավոր է համայնքի տարածքում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր փակցնելու համար առանձնացնել անվճար վահանակներ՝ 500 ընտրողի հաշվով առնվազն մեկ տեղ սկզբունքով՝ սահմանելով այնպիսի պայմաններ, որոնք համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար կապահովեն հավասար հնարավորություններ (հավասար մակերես): Համայնքի ղեկավարը յուրաքանչյուր վահանակի համար տվյալ ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցությունների

(կուսակցությունների դաշինքների) կամ թեկնածուների համար առանձնացնում է հավասար մակերես՝ նշելով ըստ վերջիններիս հերթական համարների: Սույն լիազորությունը համայնքի ղեկավարի համար պարտադիր լիազորություն է:

4. Քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր փակցնելու համար անվճար տեղեր առանձնացնելու մասին որոշումը 10 000 և ավելի ընտրող ունեցող համայնքի դեպքում համայնքի ղեկավարը ներկայացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով որոշումն ընդունելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում:

5. Արտաքին գովազդային վահանակները տնօրինող կազմակերպությունները քարոզչական պաստառի, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի տեղադրման դեպքում նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար ապահովում են ոչ խտրական և ոչ կողմնակալ պայմաններ:

6. Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքների ավագանու ընտրությունների ժամանակ արտաքին գովազդային վահանակները տնօրինող կազմակերպությունները 5 քառակուսի մետրը գերազանցող մակերեսով վահանակները, բացառությամբ լուսադիոդային գովազդային վահանակների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին տրամադրելու համար ընտրություններ նշանակվելուց հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում տեղեկատվություն՝ նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին տրամադրվող վահանակների քանակի, մակերեսների, դրանց գտնվելու վայրերի և վարձավճարների վերաբերյալ: Տեղեկությունները տրամադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Նախընտրական քարոզչության նպատակով կուսակցությունների միջև բաշխման ենթակա արտաքին գովազդային վահանակների վերջնական ցանկը որոշում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ հաշվի առնելով կոնկրետ արտաքին գովազդային վահանակի տեղակայման վայրը և տվյալ ընտրություններում դրանց օգտագործման նպատակահարմարությունը: Այն վահանակները, որոնք բացակայում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացված ցանկում, հետագայում չեն կարող տրամադրվել ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այս տեղեկությունները տեղադրում է իր համացանցային կայքում: Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների ընտրական ցուցակների գրանցման փաստաթղթերը ներկայացնելու համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացնում են հայտեր՝ այդ գովազդային վահանակներում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր տեղադրելու համար՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձևով: Ներկայացված հայտերի հիման վրա քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր փակցնելու նպատակով արտաքին գովազդային վահանակներն ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների միջև բաշխվում է ինքնաշխատ համակարգի միջոցով՝ պատահականության սկզբունքով, որի արդյունքները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ներկայացնում է ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին: Արտաքին գովազդային վահանակները բաշխվելուց հետո ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունն արտաքին գովազդային վահանակը տնօրինող կազմակերպության հետ կնքում է գրավոր պայմանագիր՝ քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութ փակցնելու համար: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից արտաքին գովազդային վահանակների բաշխման արդյունքները կուսակցություններին ներկայացվելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության կողմից գրավոր պայմանագիր կնքելուց հրաժարվելու դեպքում արտաքին գովազդային վահանակը տնօրինողն ազատ է կնքելու այլ պայմանագիր՝ այդ վահանակն այլ նպատակներով օգտագործելու համար: Արտաքին գովազդային վահանակը տնօրինող կազմակերպությունն իրավունք չունի հրաժարվելու պայմանագիր կնքելուց:

Օրենքով սահմանված կարգով փակցված քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը քվեարկության և դրա նախորդ օրը կարող են մնալ իրենց տեղերում:

7. Արգելվում են քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը պոկելը, պատռելը, դրանց վրա գրառումներ կատարելը կամ որևէ այլ եղանակով վնասելը:

8. Ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ստանալուց հետո համայնքի ղեկավարը, արտաքին գովազդային վահանակները տնօրինող կազմակերպությունների ղեկավարներն ապահովում են, որ գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչված թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը հանվեն:

Գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչված թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների կողմից եռօրյա ժամկետում քարոզչական պաստառները, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը չհանելու դեպքում դրանք հանում է համայնքի ղեկավարը: Համայնքի ղեկավարը գրանցումն ուժը կորցրած կամ անվավեր ճանաչված թեկնածուներից, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից կարող է պահանջել իր կատարած ծախսերի փոխհատուցում:

9. Սույն հոդվածի դրույթների խախտմամբ քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր փակցնելն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

Սույն հոդվածի դրույթների խախտմամբ փակցված քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը հանում է համայնքի ղեկավարը իրազեկվելուց հետո՝ 48 ժամվա ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում՝ ոստիկանության աջակցությամբ: Սույն գործառույթը համայնքի ղեկավարի համար պատվիրակված լիազորություն է:

Նախընտրական քարոզչության անցկացման ժամանակահատվածում վերացման են ենթակա նաև կենտրոնական կամ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից նախընտրական քարոզչության հետ ասոցացվող ճանաչված՝ 5 քառակուսի մետրը գերազանցող մակերեսով պաստառները, տպագիր և այլ նյութերը այն համայնքներում, որտեղ անցկացվում են ընտրություններ, և որոնց մասնակցում են այդ թեկնածուները, կուսակցությունները: Մինչև 5 քառակուսի մետր մակերեսով՝ նախընտրական քարոզչության հետ ասոցացվող ճանաչված պաստառները, տպագիր և այլ նյութերը, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ 5 քառակուսի մետրը գերազանցող՝ նախընտրական քարոզչության հետ ասոցացվող համարված պաստառները, տպագիր և այլ նյութերը ենթակա են վերացման, եթե նշված պաստառների, տպագիր և այլ նյութերի ծախսերը սահմանված կարգով չեն ներառվում նախընտրական հիմնադրամում:

10. Քարոզչական տպագիր նյութերը պետք է տեղեկություններ ներառեն պատվիրատուի, տպագրող կազմակերպության և տպաքանակի վերաբերյալ:

11. Արգելվում է անանուն քարոզչական տպագիր նյութեր տարածելը: Անանուն կամ համապատասխան թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության կողմից չպատրաստված քարոզչական տպագիր նյութեր հայտնաբերելու դեպքում իրազեկ ընտրական հանձնաժողովը դիմում է իրավասու մարմիններ՝ ոչ իրավաչափ գործողությունները դադարեցնելու համար:

Հոդված 22. Ընտրողների կամքի ազատ արտահայտման վրա ներգործության արգելումը

1. Ռադիոընկերությունների և հեռուստաընկերությունների՝ որպես թեկնածու գրանցված աշխատակիցներին, ինչպես նաև աշխատանքային կամ ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագիր ունեցող անձանց արգելվում են ընտրությունների լուսաբանումը, ռադիոհաղորդումների կամ հեռուստահաղորդումների վարումը, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 20-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերի:

2. Թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների վարկանիշների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները հրապարակելիս հարցումն իրականացնող կազմակերպությունը, ինչպես նաև հարցման արդյունքները հրապարակող կամ լուսաբանող զանգվածային լրատվության միջոցները և անձինք պարտավոր են նշել հարցումն իրականացրած կազմակերպության անվանումը, ֆինանսավորման աղբյուրը, հարցման ժամկետները, հարցվողների թիվը և ընտրանքի ձևը, հավաքման ձևը և վայրը, հարցի ճշգրիտ ձևակերպումը, վստահության միջակայքը և պատվիրատուին:

Թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների վարկանիշների վերաբերյալ լրագրողական հարցման արդյունքները հրապարակելիս հարցում իրականացնող զանգվածային լրատվության միջոցը, ինչպես նաև հարցման արդյունքները վերահրապարակող կամ լուսաբանող անձինք պարտավոր են նշել հարցման ժամկետները, հարցվողների թիվը և ընտրանքի ձևը, հավաքման ձևը և վայրը և հարցի ճշգրիտ ձևակերպումը:

Արգելվում է քվեարկության նախորդ օրը, ինչպես նաև քվեարկության օրը՝ մինչև ժամը 20:00-ն, զանգվածային լրատվության միջոցներով, այդ թվում՝ կաբելային (մալուխային) ցանցով և արբանյակային կապով, վերգետնյա և առցանց հեռարձակում իրականացնող հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով կամ տպագիր մամուլով թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների վերաբերյալ սոցիոլոգիական և լրագրողական հարցման արդյունքները, ինչպես նաև դրանց վերաբերյալ տեղեկատվություն հրապարակելը:

3. Արգելվում է քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնին, այդ թվում՝ տեղամասային կենտրոնի մուտքին հարող տարածքում մինչև 50 մետր շառավղով մեքենաների կուտակումը և անձի (անձանց) շարունակական ներկայությունը: Սույն մասի դրույթների կատարումը, ինչպես նաև այդ տարածքում հասարակական կարգի պահպանումն ապահովում են տեղամասային կենտրոնում ծառայություն իրականացնող ոստիկանության ծառայողները՝ անկախ ընտրական հանձնաժողովի պահանջից:

Հոդված 23. Վարչական ռեսուրսի չարաշահման արգելքը և նախընտրական քարոզչության սահմանափակումները

1. Վարչական ռեսուրսները մարդկային, ֆինանսական, նյութական և ոչ նյութական այն միջոցներն են, որոնց ընտրությունների ժամանակ տիրապետում են հանրային պաշտոններ և հանրային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձինք, որը պայմանավորված է հանրային ոլորտում անձնակազմի, ֆինանսների, հատկացումների և այլ միջոցների նկատմամբ նրանց վերահսկողությամբ, հանրային ենթակառուցվածքների հասանելիությամբ, ինչպես նաև ընտրովի կամ նշանակովի հանրային պաշտոնների հեղինակությամբ, որոնք կարող են վերածվել քաղաքական և այլ աջակցության:

2. Արգելվում է նախընտրական քարոզարշավի կազմակերպման և իրականացման ընթացքում, ներառյալ՝ մինչև նախընտրական քարոզարշավի մեկնարկը, վարչական ռեսուրսի օգտագործումը, այդ թվում՝ ծառայողական պարտականությունների իրականացման համար տրամադրված ֆինանսական, տեղեկատվական միջոցների, տարածքների, տրանսպորտային ու կապի միջոցների և մարդկային ռեսուրսների օգտագործումը, բացառությամբ «Հատուկ պետական պաշտպանության ենթակա անձանց անվտանգության ապահովման մասին» օրենքով պետական պահպանության ենթակա բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նկատմամբ կիրառվող անվտանգության միջոցառումների համար, հրապարակման ոչ ենթակա տեղեկատվության օգտագործումը, պաշտոնական դիրքի օգտագործումը ընտրությունների ժամանակ առավելություն ստանալու նպատակով:

3. Արգելվում է նախընտրական քարոզարշավի կազմակերպումն ու իրականացումը, ներառյալ՝ նախընտրական քարոզչության իրականացումը՝

1) հանրային ծառայության մեջ գտնվողներին (հանրային պաշտոններ և հանրային ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց), առողջապահական, բժշկական կազմակերպությունների, ուսումնական հաստատությունների, ներառյալ՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների, նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների աշխատողներին իրենց լիազորություններն իրականացնելիս, ներառյալ՝ աշխատանքային ժամերին կամ ի պաշտոնե հանդես գալիս,

2) պետական հիմնարկների կամ կազմակերպությունների, համայնքային հիմնարկների կամ կազմակերպությունների, կանոնադրական կապիտալում պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների 20 և ավելի տոկոս մասնակցությամբ կազմակերպությունների աշխատակիցներին իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս, ներառյալ՝ աշխատանքային ժամերին կամ ի պաշտոնե հանդես գալիս,

3) դատավորներին, դատախազներին, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության ծառայությունում, քրեակատարողական հիմնարկներում, հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայությունում, պրոբացիոն ծառայությունում, փրկարար ծառայությունում ծառայողներին, զինծառայողներին, քննչական մարմիններում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց (քննչական մարմինների ղեկավարներ և ղեկավարների տեղակալներ, քննիչներ),

4) ընտրական հանձնաժողովների անդամներին,

5) Հանրապետության Նախագահին,

6) Մարդու իրավունքների պաշտպանին,

7) Կենտրոնական բանկի նախագահին և խորհրդի անդամներին,

8) Հաշվեքննիչ պալատի անդամներին,

9) Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամներին,

10) Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովի անդամներին,

11) ինքնավար մարմնինների անդամներին, այդ թվում՝ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի անդամներին,

12) դիտորդական առաքելություն իրականացնելու համար հավատարմագրված կազմակերպություններին և դիտորդներին,

13) բարեգործական և կրոնական կազմակերպություններին,

14) միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին,

15) օտարերկրյա քաղաքացիներին և կազմակերպություններին, քաղաքացիություն չունեցող անձանց, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված անձանց:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերում նշված անձինք կարող են ներգրավվել նախընտրական քարոզարշավի աշխատանքներին և իրականացնել նախընտրական քարոզչություն միայն հանգստյան և ոչ աշխատանքային օրերին, իսկ աշխատանքային օրերին՝ միայն ոչ աշխատանքային ժամերին՝ սույն հոդվածով նախատեսված՝ վարչական ռեսուրսի չարաշահման արգելքի պահպանմամբ:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերում նշված անձինք, բացառությամբ Ազգային ժողովի կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններում որպես թեկնածու առաջադրված անձանց, նախընտրական քարոզարշավի աշխատանքներին ներգրավվելու և նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու նպատակով գործատուի համաձայնությամբ կարող են վերցնել չվճարվող արձակուրդ՝ մինչև 30 օր տևողությամբ:

6. Ազգային ժողովի կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններում որպես թեկնածու առաջադրված անձինք նախընտրական քարոզարշավին մասնակցելու և նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու նպատակով իրավունք ունեն վերցնելու չվճարվող արձակուրդ՝ մինչև նախընտրական քարոզարշավի տևողությամբ, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի 2-րդ մասով և 137-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դեպքերի, երբ հանրային ծառայության մեջ գտնվող պատգամավորի և համամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ավագանու թեկնածուները նախընտրական քարոզարշավի պաշտոնական մեկնարկի օրվանից մինչև քվեարկության օրն օրենքի ուժով ազատվում են իրենց ծառայողական պարտականությունների կատարումից:

7. Արգելվում է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնինների պաշտոնատար անձանց կողմից նախընտրական քարոզչության համատեղումը պաշտոնական գործուղումների հետ, այդ թվում՝ նախընտրական քարոզչության իրականացումը պաշտոնական գործուղումների ընթացքում, ինչպես նաև գործուղման ավարտից հետո՝ գործուղված մարզի կամ համայնքի տարածքում:

8. Արգելվում է պաշտոնատար անձի կողմից իր ծառայողական ենթակայության կամ վերահսկողության ներքո գտնվող հանրային ծառայողին կամ պայմանագրային հիմունքներով աշխատող այլ անձին նախընտրական քարոզարշավի շրջանակներում կազմակերպվող հավաքներին կամ հանրային այլ միջոցառումներին մասնակցելուն հարկադրելը:

9. Արգելվում է Ազգային ժողովի ընտրություններ նշանակելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո մինչև ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը (Ազգային ժողով ընտրվելու մասին որոշումը) պետական բյուջեով սոցիալական ապահովության նոր միջոցների, այդ թվում՝ պետական կենսաթոշակների, նպաստների նախատեսումը կամ դրանց չափի ավելացումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սոցիալական ապահովության միջոցների նախատեսումը կամ դրանց չափի ավելացումը պետական բյուջեով նախատեսված է եղել Ազգային ժողովի ընտրությունները նշանակելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից առաջ:

10. Ազգային ժողովի պատգամավորին և համայնքի ավագանու անդամներին, բացառությամբ համամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ավագանու կողմից ընտրվող համայնքի

ղեկավարի, չի արգելվում քարոզչություն կատարել կամ քարոզչական նյութեր տարածել՝ պահպանելով սույն հոդվածով նախատեսված վարչական ռեսուրսի չարաշահման արգելքը:

11. Արգելվում է պետական կամ համայնքային բյուջեի միջոցները պլանավորել կամ փոփոխության ենթարկել այնպես, որ նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում մրցակցային առավելություն տրվի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) կամ թեկնածուներին:

Հոդված 23.1. Երրորդ անձանց մասնակցությունը նախընտրական քարոզարշավին

1. Սույն հոդվածի իմաստով երրորդ անձինք են հանդիսանում այն կազմակերպությունները (հասարակական կազմակերպություններ, հիմնադրամներ և այլն), որոնց անվանումները ամբողջությամբ կամ մասամբ համընկնում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների անվանման հետ կամ որոնց ղեկավար կազմի անդամները ամբողջությամբ կամ մասամբ համընկնում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների մշտապես գործող ղեկավար մարմինների անդամների հետ:

Սույն հոդվածի իմաստով երրորդ անձինք են հանդիսանում նաև այն ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք (բացառությամբ թեկնածուների և ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների), որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն իրենց գործունեության ընթացքում իրականացնում են նախընտրական քարոզչություն՝ սույն օրենքով նախընտրական քարոզարշավի համար սահմանված ժամանակահատվածում:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի առաջին պարբերությամբ նշված երրորդ անձինք Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքերի ավագանիների ընտրություններում ընտրական ցուցակների գրանցման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ 10-օրյա ժամկետում, գրանցվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում՝որպես երրորդ անձ: Սույն հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությամբ նշված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքների ավագանիների ընտրություններում ընտրական ցուցակների գրանցման համար՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո 10-օրյա ժամկետում գրանցվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում, եթե նախընտրական քարոզարշավի նպատակով ծախսել են կամ ծախսելու են նվազագույն աշխատավարձի 500-ապատիկը գերազանցող գումար:

3. Երրորդ անձանց կողմից նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում իրականացվող գործունեությունը որպես նախընտրական քարոզչություն գնահատելու համար կիրառվում են սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 4-8-րդ մասերով սահմանված դրույթները:

4. Նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում երրորդ անձանց կողմից իրականացված գործունեությունը և ծախսերը համարվում են նախընտրական քարոզչությանն ուղղված, եթե դրանք նպատակ ունեն համոզելու ընտրողներին քվեարկելու կամ չքվեարկելու որոշակի կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կամ թեկնածուի օգտին (քվեարկելու կողմ կամ դեմ):

5. Երրորդ անձինք նախընտրական քարոզարշավին մասնակցելու նպատակով իրավունք ունեն Ազգային ժողովի ընտրությունների դեպքում ծախսելու մինչև նվազագույն աշխատավարձի 5000-ապատիկի չափով գումար, իսկ համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքերի ավագանիների ընտրությունների դեպքում ՝ մինչև նվազագույն աշխատավարձի 3000-ապատիկի չափով գումար:

6. Արգելվում է նախընտրական քարոզարշավին մասնակցելու նպատակով օտարերկրյա պետություններից, միջազգային կազմակերպություններից, օտարերկրյա իրավաբանական կամ ֆիզիական անձանցից նվիրատվություններ ստանալը կամ ստացված նվիրատվությունները նախընտրական քարոզարշավի նպատակով օգտագործելը:

7. Երրորդ անձանց կողմից իրականացվող նախընտրական քարոզարշավի նկատմամբ վերահսկողություն է իրականացնում Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը :

8. Սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված երրորդ անձինք նախընտրական քարոզարշավի նպատակով իրականացված ծախսերի վերաբերյալ հայտարարագիր են ներկայացնում Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն: Երրորդ անձանց կողմից ներկայացվող հայտարարագրերի ներկայացման

ժամկետների նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենսգրքի 28-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված դրույթները: Հայտարարագիրը պետք է մանրամասն տեղեկատվություն պարունակի նախընտրական քարոզարշավի նպատակով իրականացված ծախսերի և դրանց ֆինանսավորման աղբյուրների մասին: Հայտարարագրի էլեկտրոնային ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

9. Սույն հոդվածով սահմանված դրույթների խախտումն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն»:

Հոդված 15. Օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2) բոլոր թեկնածուներին կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների թվի 5 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկած քվեաթերթիկներ ստանալու, կուսակցության դեպքում՝ ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցություններին և կուսակցությունների դաշինքներին կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների թվի 2 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկած քվեաթերթիկներ ստանալու, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ ընտրություններին մասնակցող բոլոր կուսակցություններին և կուսակցությունների դաշինքներին կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների թվի 4 կամ ավելի տոկոս կողմ քվեարկած քվեաթերթիկներ ստանալու,»:

Հոդված 16. Օրենսգրքի 26-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի առաջին նախադասության մեջ «7 օրվա ընթացքում» բառերը փոխարինել «5 օրվա ընթացքում» բառերով,

2) 1-ին մասի չորրորդ նախադասությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) և թեկնածուների նախընտրական հիմնադրամի միջոցները հավաքվում են Երևանում և Հանրապետության բոլոր մարզերում մասնաճյուղ ունեցող որևէ առևտրային բանկում»:

3) 1-ին մասի վեցերորդ նախադասությունում «ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ» բառերից հետո լրացնել «, որոնք պետք է ունենան անկանխիկ եղանակով վճարումներ իրականացնելու հնարավորություն (օնլայն բանկինգ, վճարային քարտ և այլն)» բառերը:

3) լրացնել նոր՝ 5.1-ին մաս.

«5.1. Նախընտրական հիմնադրամին մուծումներ կատարող ֆիզիկական անձինք պարտավոր են նշել իրենց անունը, ազգանունը և անձը հաստատող փաստաթղթի համարը»:

4) 8-րդ մասում «նախընտրական քարոզչության հետ չկապված անձնական բնույթի պարտավորություններով» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի հետ չկապված պարտավորություններով» բառերով»:

Հոդված 17. Օրենսգրքի 27-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«1. Թեկնածուները, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները նախընտրական քարոզարշավի նախապատրաստման, կազմակերպման և իրականացման հետ կապված ծախսերն իրականացնում են նախընտրական հիմնադրամի միջոցների հաշվին: Նախընտրական հիմանդրամի միջոցների հաշվին են կատարվում, ի թիվս այլ ծախսերի,՝

1) զանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչության իրականացման ծախսերը,

2) համացանցով նախընտրական քարոզչության իրականացման, այդ թվում՝ քաղաքական գովազդի հրապարակման ծախսերը,

3) նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում սոցիոլոգիական հարցումների և հետազոտությունների իրականացման ծախսերը,

4) նախընտրական ժողովներ, ընտրողների հետ հանդիպումներ և նախընտրական քարոզարշավի հետ կապված այլ միջոցառումներ անցկացնելու նպատակով դահլիճների, տարածքների վարձակալման ծախսերը,

5) ընտրական շտաբերի տեղակայման նպատակով տարածքների վարձակալման ծախսերը,

6) քարոզչական պաստառների, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերի պատրաստման (տեղադրման), ձեռքբերման, փակցման, ընտրողներին տրամադրվող քարոզչական բոլոր տեսակի նյութերի, ներառյալ՝ տպագիր նյութերի պատրաստման ու տարածման հետ կապված ծախսերը,

7) նախընտրական քարոզարշավի նպատակով օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների վարձակալության հետ կապված ծախսերը,

8) նախընտրական քարոզչության իրականացման նպատակով կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների դիմաց (ներառյալ՝ մշակութային կամ սպորտային միջոցառումների անցկացումը) վարձատրության (ներառյալ՝ վստահված անձանց վարձատրությունը) և դրանց հետ կապված ծախսերը»:

Նախընտրական ժողովներ, ընտրողների հետ հանդիպումներ և նախընտրական քարոզարշավի հետ կապված այլ միջոցառումներ անցկացնելու նպատակով դահլիճների, տարածքների և ընտրական շտաբերի կոմունալ ծախսերը, ինչպես նաև նախընտրական քարոզարշավի նպատակով օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների վառելիքի հետ կապված ծախսերը կարող են չներառվել նախընտրական հիմնադրամում:

2) լրացնել նոր՝ 1.1- ին մաս.

«1.1. Նախընտրական հիմնադրամից կատարվող ծախսերի առավելագույն չափը սահմանվում է սույն օրենսգրքով: Նախընտրական հիմնադրամից վճարումները կատարվում են անկանխիկ եղանակով: Նախընտրական հիմնադրամից կատարվող կանխիկ վճարումների ընդհանուր գումարը չի կարող գերազանցել նվազագույն աշխատավարձի 400-ապատիկը»:

3) 3-րդ մասի առաջին նախադասության մեջ «նախընտրական քարոզչության» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի» բառերով,

4) 4-րդ մասում «նախընտրական քարոզչության» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի» բառերով,

5) 5-րդ մասում «նախընտրական քարոզչության» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի» բառերով,

6) 9-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«9. Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքերի ավագանիների ընտրություններից հետո կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցներն ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում, փոխանցվում են կուսակցության հաշվին, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում հավասարապես բաշխվում են դաշինքը կազմող կուսակցությունների միջև, եթե այլ բան նախատեսված չէ կուսակցությունների դաշինքի որոշմամբ»:

7) լրացնել նոր՝ 9.1. մաս.

«9.1. Մեծամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի ընտրություններից հետո թեկնածուի նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցներն ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում, փոխանցվում են թեկնածուին առաջադրած կուսակցությանը, իսկ ինքնաառաջադրման դեպքում՝ փոխանցվում են թեկնածուին»:

8) 11-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«11. Նոր հերթական կամ նոր ընտրություններին չմասնակցող թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական հիմնադրամներում մնացած միջոցները տնօրինվում են սույն հոդվածի 9-րդ և 9.1-ին մասերով սահմանված կարգով»:

Հոդված 18. Օրենսգրքի 28-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի առաջին պարբերության առաջին նախադասությունում «նախընտրական քարոզչությունն սկսվելուց հետո՝» բառերը «նախընտրական քարոզարշավն սկսվելուց հետո՝» բառերով, իսկ երկրորդ նախադասությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Հայտարարագրին կցվում են սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով նշված, ինչպես նաև նախընտրական քարոզարշավի նպատակով կատարված այլ ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերը (պայմանագիր, հանձնման-ընդունման ակտ, հաշիվ-ապրանքագիր, վճարման անդորրագիր, անհատույց ստացված ապրանքները, կատարված աշխատանքները կամ մատուցված ծառայությունները հավաստող փաստաթուղթ և այլն)»:

2) 3-րդ մասի 1-ին կետում «մուծված գումարի չափը» բառերից հետո լրացնել «և մուծումներ կատարած անձանց մասին տվյալները» բառերը,

3) 3-րդ մասի 2-րդ կետը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ. «Հայտարարագրում իրենց շուկայական արժեքով նշվում են նաև այն ապրանքները, աշխատանքներն ու ծառայությունները, որոնք ձեռք են բերվել, կատարվել կամ մատուցվել են անհատույց կամ շուկայական արժեքից ցածր գնով (բնեղենով նվիրատվություն) կամ ձեռք բերվել, կատարվել կամ մատուցվել են մինչև նախընտրական հիմնադրամի ձևավորումը»:

4) լրացնել նոր՝ 5-րդ մաս.

«5. Հայտարարագրման ենթակա չէ ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) և թեկնածուի օգտին կատարվող կամավոր աշխատանքը: Սույն հոդվածի իմաստով կամավոր աշխատանք է համարվում ֆիզիկական անձանց կողմից, ներառյալ՝ վերջիններիս կողմից անձնական գույքի օգտագործմամբ (բացառությամբ տրանսպորտային միջոցների և անշարժ գույքի) անհատույց կատարված աշխատանքը կամ ծառայությունների մատուցումը:

Սույն հոդվածի իմաստով աշխատանքների կատարումը կամ ծառայությունների մատուցումը չի համարվում կամավոր աշխատանք, եթե դրանց կատարումը պահանջում է մասնագիտական որակավորում և դրանց դիմաց աշխատանք կատարողը կամ ծառայությունները մատուցողը այլ դեպքերում սովորաբար ստանում է հատուցում: Այդ ծառայությունները համարվում են բնեղենով նվիրատվություն և ենթակա են հայտարարագրման սույն հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով սահմանված կարգով:

Կամավոր աշխատաքը ենթակա են հաշվառման, եթե կամավոր աշխատանքի տևողությունը գերազանցում է շաբաթական 20 ժամը: Կամավոր աշխատանքը հաշվառվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:»:

5) լրացնել նոր՝6-րդ մաս.

«6. Բնեղենով նվիրատվություններն իրենց շուկայական արժեքով ներառվում են սույն օրենսգրքով սահմանված՝ կամավոր մուծումների առավելագույն սահմանաչափում և դրանց նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթները»:

Հոդված 19. Օրենսգրքի 29-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի առաջին նախադասությունում «մյուս երկու աշխատակիցները» բառերը փոխարինել «մյուս չորս աշխատակիցները» բառերով,

2) 4-րդ մասում «մինչև 5 մասնագետ» բառերը փոխարինել «մինչև 8 մասնագետ» բառերով,

3) 6-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուտքերի, ծախսերի և դրանց հաշվարկման նկատմամբ վերահսկողության նպատակով իրականացնում է նախընտրական հիմնադրամի մուտքերի և ծախսերի համադրում, դրանց հավաստիության և օրինականության ստուգում: Այդ նպատակով Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունն իրավասու է.

1) ստանալ համապատասխան տեղեկություններ, տեղեկանքներ, փաստաթղթերի պատճեններ՝ թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների նախընտրական հիմնադրամների ֆինանսական մուտքերի և ելքերի վերաբերյալ այն բանկերից, որտեղ նախընտրական հիմնադրամներ ձևավորելու համար բացվել են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ,

2) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պահանջելու և ստանալու (այդ թվում՝ էլեկտրոնային հարցման եղանակով) թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների՝ իրենց նախընտրական հիմնադրամներ կատարած մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրերի ստուգման համար անհրաժեշտ առնչվող տեղեկություններ, փաստաթղթեր, այդ թվում՝ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկություններ,

3) ապրանքներ մատակարարող, ծառայություններ մատուցող կամ աշխատանքներ կատարող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից պահանջելու և ստանալու համապատասխան տեղեկություններ, տեղեկանքներ, փաստաթղթերի պատճեններ նախընտրական քարոզարշավի ժամանակահատվածում քաղաքացիաիրավական գործարքների հիման վրա ձեռք բերված

ապրանքների, կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների և իրականացված վճարումների վերաբերյալ, այդ թվում՝ անհատույց ձեռք բերված ապրանքների, կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների վերաբերյալ»:

4) լրացնել նոր՝ 6.1-ին մասով.

«6.1. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը ստուգում է սույն օրենսգրքի 23.1-ին հոդվածով նախատեսված երրորդ անձանց կողմից ներկայացված հայտարարագրերի հավաստիությունն ու օրինականությունը: Այդ նպատակով Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունն իրավասու է սույն օրենսգրքի 23.1-ին հոդվածով նախատեսված երրորդ անձանցից, ինչպես նաև պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պահանջելու և ստանալու (այդ թվում՝ էլեկտրոնային հարցման եղանակով) երրորդ անձանց հայտարարագրերի ստուգման համար անհրաժեշտ առնչվող տեղեկություններ, փաստաթղթեր, այդ թվում՝ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկություններ»:

5) լրացնել նոր՝ 8-րդ մասով.

«8. Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունն իր գործունեությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ նախապատրաստում է որոշումների նախագծեր և ներկայացնում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քննարկմանը»:

Հոդված 20. Օրենսգրքի 30-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը լրացնել նոր՝ առաջին պարբերությամբ.

«Դիտորդական առաքելություն իրականացնող կազմակերպություններն ապահովում են ընտրական գործընթացի նկատմամբ հանրային վերահսկողությունը»:

2) 1-ին մասի 2-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2) Հայաստանի Հանրապետության այն հասարակական կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական նպատակներն ընտրությունները նշանակելու օրվան նախորդող նվազագույնը մեկ տարի ներառում են ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցեր, որոնց կառավարման մարմնի, բացառությամբ ժողովի, որևէ ներկայացուցիչ չի մասնակցում տվյալ ընտրություններին թեկնածուի կարգավիճակով, և որոնք չեն աջակցում թեկնածուներին կամ ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին»:

3) 3-րդ մասում «1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերում» բառերը փոխարինել «1-ին մասի երկրորդ պարբերության 1-ին և 2-րդ կետերում» բառերով:

Հոդված 21. Օրենսգրքի 31-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի առաջին և երկրորդ պարբերությունները շարադրել նոր խմբագրությամբ և լրացնել նոր՝ երրորդ պարբերությամբ.

«Հավատարագրման վերաբերյալ դիմումները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում ընտրություններ նշանակելու օրվանից հետո, սակայն ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով: Հավատարմագրման հայտը հաստատելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կազմակերպությանը տրամադրում օգտահաշիվ, որը կարող է վերականգնվել յուրաքանչյուր ընտրությունից առաջ: Հավատարմագրված դիտորդների ցանկում փոփոխություններ (լրացումներ) կատարելու մասին դիմումները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ:

Հավատարմագրվելու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելիս Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված հասարակական կազմակերպությունները պարտավոր են ներկայացնել իրենց դիտորդների վարքագծի կանոնները, որոնք պետք է համապատասխանեն ընտրությունների դիտարկման միջազգային սկզբունքներին և սույն օրենսգրքի կանոնակարգումներին:

Հասարակական կազմակերպությունները կարող են հավատարմագրվել և դիտորդական առաքելություն իրականացնել համատեղ: Համատեղ հանդես եկող դիտորդական առաքելություն իրականացնող կազմակերպությունները կարող են հանդեսգալ մեկ միասնական անվան ներքո»:

2) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Դիտորդներին տրվող վկայականներն ինքնաշխատ կերպով գեներացվում են Հանձնաժողովի համացանցային կայքում և անմիջապես հասանելի դառնում կազմակերպությանը՝ ներբեռնման և տպագրության համար»:

3) 4-րդ մասում «սույն օրենսգրքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի» բառերից հետո լրացնել «առաջին պարբերության» բառերը, իսկ «կամ ուսուցման մասին» բառերից հետո լրացնել «կամ տվյալ կազմակերպության կառավարման մարմնի որևէ անդամ, բացառությամբ ժողովի անդամների, մասնակցում է տվյալ ընտրություններին թեկնածուի կարգավիճակով» բառերը,

4) 6-րդ մասի երրորդ նախադասությունում «հավատարմագրում չի պահանջվում» բառերից հետո լրացնել «սակայն հավատարմագրված դիտորդների ցանկում փոփոխություններ (լրացումներ) թույլատրվում են սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով և ժամկետում»:

5) 8-րդ մասի առաջին պարբերության երրորդ նախադասությունը հանել:

6) 8-րդ մասի երկրորդ և երրորդ պարբերությունները շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Զանգվածային լրատվության միջոցները հավատարմագրման վերաբերյալ դիմումը Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում ընտրությունները նշանակելու օրվանից հետո, բայց ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ: Հավատարմագրման հայտը հաստատվելու դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը զանգվածային լրատվության միջոցին տրամադրում է օգտահաշիվ, որը կարող է վերականգնվել յուրաքանչյուր ընտրությունից առաջ: Զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների ցուցակը կարող է փոփոխվել քվեարկության օրվանից մինչև 3 օր առաջ:

Զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչներին տրվող վկայականներն ինքնաշխատ կերպով գեներացվում են Հանձնաժողովի համացանցային կայքում և անմիջապես հասանելի դառնում զանգվածային լրատվության միջոցին՝ ներբեռնման և տպագրության համար»:

7) 9-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«9. Դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրման կարգը, հավատարմագրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի էլեկտրոնային ձևերը և Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով դրանց ներկայացման կարգը, վստահված անձանց, դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների և այցելուների վկայականների ձևերը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:»:

8) լրացնել նոր՝ 10-րդ մաս.

«10. Դիտորդ կամ զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչ չեն կարող լինել դատավորները, դատախազները, քննչական մարմիններում ծառայողները, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության ծառայությունում, հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայությունում, քրեակատարողական ծառայությունում, պրոբացիայի ծառայությունում, փրկարար ծառայությունում ծառայողները, զինծառայողները, ընտրություններում թեկնածուները, ընտրական հանձնաժողովների անդամները»:

9) լրացնել նոր՝ 11-րդ մաս.

«11. Սույն հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված անձանց վերաբերյալ տվյալները համապատասխան պետական մարմինների կողմից ընտրություններ նշանակվելուց հետո հնգօրյա ժամկետում տրամադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, որն այդ տվյալները ներբեռնում է Հանձնաժողովի համացանցային կայքում՝ տվյալների ինքնաշխատ նույնականացման և սույն հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված անձանց հավատարմագրումը բացառելու համար»:

Հոդված 22. Օրենսգրքի 32-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 1-ին կետում «իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև» բառերից հետո լրացնել «տեղամասային կենտրոնում և» բառերը,

2) 1-ին մասի 3-րդ կետում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով,

3) 1-ին մասի 5-րդ կետում «ընտրողների ցուցակների» բառերից հետո լրացնել «, տեխնիկական սարքավորման» բառերը,

4) 3-րդ մասում «ներկայացնելու պահանջներ» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի» բառերը:

Հոդված 23. Օրենսգրքի 33-րդ հոդվածի 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուներին, ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը տրամադրում է Հանձնաժողովի համացանցային կայքում օգտահաշիվ, որտեղ վերջինս կարող է գրանցել կազմավորված ընտրական տեղամասերի թվի եռապատիկին հավասար թվով վստահված անձանց՝ քվեարկության օրվանից մինչև 2 օր առաջ: Վստահված անձանց տրվող վկայականներն ինքնաշխատ կերպով գեներացվում են Հանձնաժողովի համացանցային կայքում և անմիջապես հասանելի դառնում թեկնածուին կամ կուսակցության լիազոր ներկայացուցչին՝ ներբեռնման և տպագրության համար»:

Հոդված 24. Օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով:

Հոդված 25. Օրենսգրքի 36-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Յուրաքանչյուր մարզի և Երևան քաղաքի համար կազմավորվում է մեկ կամ մի քանի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների ընդհանուր թիվը չի կարող գերազանցել 41-ը: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովները կազմավորվում, համարակալվում, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների սպասարկման տարածքների սահմանները և նստավայրերը սահմանվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ»:

Հոդված 26. Օրենսգրքի 38-րդ հոդվածի 1-ին մասի առաջին պարբերությունում «տարածքային» բառը փոխարինել «ընտրատարածքային» բառով, իսկ երկրորդ պարբերությունում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովների» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների» բառերով:

Հոդված 27. Օրենսգրքի 39-րդ հոդվածում՝

1) 5-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«5. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամն իր պաշտոնավարման ընթացքում չի կարող լինել որևէ կուսակցության անդամ, զբաղվել քաղաքական գործունեությամբ կամ զբաղեցնելու ղեկավար պաշտոններ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում: Հրապարակային ելույթներում նրանք պետք է ցուցաբերեն քաղաքական զսպվածություն և չեզոքություն»:

2) 9-րդ մասում «Տարածքային» բառը փոխարինել «ընտրատարածքային» բառով:

Հոդված 28. Օրենսգրքի 41-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասում «տարածքային» բառը փոխարինել «ընտրատարածքային» բառով,

2) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Ընտրական հանձնաժողովի անդամ չեն կարող լինել Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված դիտավորյալ հանցագործության համար, ներառյալ՝ Քրեական օրենսգրքի 149-154.15-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների համար դատապարտված անձինք՝ անկախ դատվածությունը հանված կամ մարված լինելու հանգամանքից: Ընտրատարածքային և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամ չեն կարող լինել Ազգային ժողովի պատգամավորները, նախարարները և նրանց տեղակալները, համայնքների ղեկավարները, ավագանու անդամները, մարզպետները և նրանց տեղակալները, դատավորները, դատախազները, քննչական մարմիններում ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձինք, ոստիկանությունում, ազգային անվտանգության, հարկադիր կատարումն ապահովող, քրեակատարողական, պրոբացիայի, փրկարար ծառայություններում ծառայողները, զինծառայողները, վստահված անձինք, ընտրություններին մասնակցող կուսակցության, համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուի լիազոր ներկայացուցիչները, դիտորդները, թեկնածուները»:

3) 4-րդ մասում «Տարածքային ընտրական հանձնաժողովների» բառերը փոխարինել «Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների» բառերով,

4) 5-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«5. Ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներ ընտրական հանձնաժողովների անդամության թեկնածուների համար կազմակերպում և անցկացնում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Մասնագիտական դասընթացները կազմակերպվում են Երևանում և մարզերում տարին առնվազն մեկ անգամ՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքում որակավորման վկայական ստանալու համար գրանցված անձանց համար՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից նախապես հրապարակված գրաֆիկին (օր, ժամ, վայր) համապատասխան: Նշված անձինք կարող են մասնակցել ստուգարքին՝ անկախ դասընթացին մասնակցելու հանգամանքից՝ հրապարակված գրաֆիկին համապատասխան: Որակավորման վկայականները տրվում են ստուգարքի հիման վրա: Ստուգարքն անցկացվում է թեստային եղանակով: Դասընթացների, ստուգարքի ընթացքին կարող են հետևել զանգվածային լրատվության միջոցների, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները»:

5) 6-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6. Քաղաքացին միաժամանակ կարող է ընդգրկվել միայն մեկ ընտրական հանձնաժողովի կազմում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ սահմանված են ընտրությունների քվեարկության անցկացման տարբեր օրեր: Քաղաքացին չի կարող լինել այն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամ, որին սպասարկող տեղամասային կենտրոնը տեղակայված է իր աշխատանքի վայրում»:

6) լրացնել նոր՝ 8-րդ մաս.

«8. Ընտրական հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվելուց հետո հանձնաժողովի անդամները մասնակցում են ընտրությունների անցկացման վերաբերյալ գործնական դասընթացներին, որոնք կազմակերպում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ իր կողմից սահմանված գրաֆիկին համապատասխան: Գործնական դասընթացներին մասնակցությունը պարտադիր է»:

Հոդված 29. Օրենսգրքի 43-րդ հոդվածում՝

1) վերնագրում և հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 3-րդ մասի 3-րդ կետում «պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններում» բառերը փոխարինել «ոչ առևտրային կազմակերպություններում» բառեով,

3) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների անդամների թեկնածուներին ընտրելու համար իր պաշտոնական կայքում հրապարակում և զանգվածային լրատվության միջոցներով հայտարարություն է տարածում քաղաքացիների դիմումների ներկայացման ժամկետների և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամին ներկայացվող պահանջների մասին: Դիմումի ձևը և անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Դիմումների ներկայացման ժամկետը պետք է ընդգրկի հայտարարության հրապարակումից հետո առնվազն երկու շաբաթ»:

Հոդված 30. Օրենսգրքի 44-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 31. Օրենսգրքի 45-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 6-րդ մասի 5-րդ կետի երկրորդ պարբերությունում «տարածքային» բառը փոխարինել «ընտրատարածքային» բառով, իսկ 5-րդ կետի առաջին պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«5) եթե դատապարտվել է դիտավորությամբ կատարված հանցանքների համար, ներառյալ՝ Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 149-154.15-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների համար՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ հանված լինելու հանգամանքից կամ նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառվել է կալանավորումը կամ որպես պատիժ կիրառվել է կալանք կամ ազատազրկում»:

Հոդված 32. Օրենսգրքի 46-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 33. Օրենսգրքի 47-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 34. Օրենսգրքի 48-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ մասը լրացնել նոր՝ 6-րդ կետով.

«6) դիտորդական առաքելություն իրականացրած Հայաստանի Հանրապետության հասարակական կազմակերպությունը, եթե գտնում է, որ խախտվել են Սահմանադրության 7-րդ հոդվածով սահմանված ընտրական իրավունքի սկզբունքները կամ դիտորդի աշխատանքի խոչընդոտման պատճառով խախտվել է դիտորդական առաքելության իրավունքը»:

2) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

3) 7-րդ մասի առաջին և երկրորդ նախադասություններում «տարածքային» բառը փոխարինել «ընտրատարածքային» բառով,

4) 12-րդ մասի 3-րդ կետից հանել «, եթե արձանագրությունում կատարել է գրառում հատուկ կարծիք ունենալու մասին» բառերը,

5) 12-րդ մասը լրացնել նոր՝ 4-րդ կետով.

«4) դիտորդը, եթե քվեարկության օրը ներկա է գտնվել քվեարկության սենյակում կամ ներկա է գտնվել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի արդյունքների ամփոփման նիստին»:

6) 17-րդ մասի երկրորդ պարբերության 3-րդ կետում «ոստիկանության» բառը փոխարինել «լիազոր մարմնի» բառերով:

Հոդված 35. Օրենսգրքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունը լրացնել նոր՝ առաջին նախադասությամբ. «Դիմումը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային կամ թղթային եղանակով:», ինչպես նաև նոր՝ երրորդ նախադասությամբ. «Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է էլեկտրոնային եղանակով դիմումների ներկայացման կարգը»:

Հոդված 36 Օրենսգրքի 50-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) լրացնել նոր՝ 1.1-ին մաս.

«1.1. Քվեարկությունից հետո երկրորդ օրը՝ ժամը 11.00-ին, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով իրականացված վիճակահանությամբ պատահականության սկզբունքով ընտրում է իրենց ընտրական տարածքում գտնվող երկու ընտրական տեղամաս, որտեղ գրանցված քվեարկության արդյունքները պետք է վերահաշվարկվեն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների կողմից: Վերահաշվարկի դիմումով և վիճակահանության արդյունքում ընտրված ընտրական տեղամասերի համընկման դեպքում լրացուցիչ վիճակահանություն չի իրականացվում: Վիճակահանությամբ ընտրված ընտրական տեղամասերի վերաբերյալ գրանցամատյանում կատարվում է գրառում»:

3) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ երրորդ նախադասությամբ. «Վերահաշվարկի դիմումը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային կամ թղթային եղանակով»:

4) 7-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«7. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն առաջին հերթին վերահաշվարկում է վիճակահանությամբ ընտրված ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները: Երկրորդ հերթին ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց վերաբերյալ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կարծիքով ներկայացված են քվեարկության արդյունքների սխալ ամփոփման հիմնավոր ապացույցներ, ինչպես նաև վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց արձանագրությունների ուսումնասիրմամբ (այդ թվում՝ անճշտությունների ուսումնասիրմամբ) ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում ծագել են

արդյունքների սխալ ամփոփման վերաբերյալ կասկածներ: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը երրորդ հերթին վերահաշվարկում է բոլոր այն ընտրական տեղամասերի քվեարկության արդյունքները, որոնց վերաբերյալ ներկայացվել է վերահաշվարկի դիմում, և այդ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում առկա է գրառում սույն օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված տեղեկանքը տպելու անհնարինության մասին: Յուրաքանչյուր հերթի համար ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը վիճականահությամբ որոշում է, թե ինչ հերթականությամբ է վերահաշվարկելու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները»:

5) 11-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«11. Ծանրաբեռնվածության դեպքում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկ կարող է իրականացնել հանձնաժողովի առնվազն 3 անդամի կազմով, զուգահեռ: Հանձնաժողովի առնվազն 3 անդամի կազմով վերահաշվարկ իրականացնելիս քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համար սահմանված պարտականություններն իրականացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը կամ հանձնաժողովի քարտուղարը, իսկ եթե նրանք ընդգրկված չեն այդ կազմում, ապա ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի նշանակած անդամը»:

Հոդված 37. Օրենսգրքի 51-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի 3-րդ կետում «սահմանում» բառից հետո լրացնել «մասնագիտական» բառը,

2) 2-րդ մասի 8-րդ կետում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով,

3) 2-րդ մասի 17-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«17) իրականացնում է ընտրությունների վերաբերյալ հանրային իրազեկում.»

Հոդված 38. Օրենսգիրքը լրացնել 51. 1-ին հոդվածով.

«Հոդված 51.1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները համաճարակի ժամանակահատվածում ընտրություններ և հանրաքվե նախապատրաստելիս և անցկացնելիս

1. Եթե Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում կամ դրա առանձին տարածքներում արտակարգ իրավիճակի հիմք հանդիսացող համաճարակով պայմանավորված ընդունվել է կարանտին սահմանելու մասին որոշում, կարանտին սահմանված տարածքում Ազգային ժողովի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կամ հանրաքվեի նախապատրաստումն ու անցկացումն ապահովելու նպատակով Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ընդունում է բնակչության պաշտպանության և սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովմանն ուղղված հատուկ միջոցառումների իրականացման վերաբերյալ ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտ՝ հիմք ընդունելով կարանտին սահմանելու մասին որոշմամբ սահմանված պահանջները:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը Ազգային ժողովի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կամ հանրաքվեի նախապատրաստման և իրականացման ընթացքում բնակչության պաշտպանության և սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման նպատակով սահմանում է տեղամասային կենտրոնների ձևավորման, քվեարկության սենյակի կահավորման, թեկնածուների գրանցման, նախընտրական քարոզչության իրականացման, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների նշանակման, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների ուսուցման, ընտրողների իրազեկման, վստահված անձանց, դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների գրանցման, քվեարկության ընթացակարգի, քվեարկության արդյունքների ամփոփման լրացուցիչ պահանջներ, կարգավորումներ և սահմանափակումներ:

3. Առանց՝ սույն հոդվածի հիման վրա սահմանված անհատական պաշտպանության միջոցների օգտագործման՝ ընտրական տեղամաս մուտք գործելն ու քվեարկության մասնակցելն արգելվում է:

4. Ընտրական հանձնաժողովների անդամների, ինչպես նաև քվեարկության նպատակով տեղամասային կենտրոն մուտք գործող ընտրողների ապահովումը սույն հոդվածի հիման վրա

սահմանված՝ անհատական պաշտպանության միջոցներով իրականացվում է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

5. Սույն հոդվածի հիման վրա սահմանված՝ բնակչության պաշտպանության և սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովմանն ուղղված կանոնների խախտումն առաջացնում է օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:

6. Սույն հոդվածի հիման վրա ընդունված՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված հատուկ միջոցառումները չեն կարող հակասել Սահմանադրությամբ, սույն օրենսգրքով և «Հանրաքվեի մասին» սահմանադրական օրենքով սահմանված ընտրական իրավունքի սկզբունքներին:

7. Սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը և առողջապահության բնագավառում պետական կառավարման լիազոր մարմինը կարող են ընդունել համատեղ ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտ»:

Հոդված 49. Օրենսգրքի 52-րդ հոդվածում՝

1) վերնագրում և հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 1-ին մասի 4-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4) իր և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գործունեության, այդ թվում՝ հայտնաբերված խախտումների և դրանց վերացման ուղղությամբ՝ օրենսդրությամբ սահմանված միջոցների ձեռնարկման, ինչպես նաև հանձնաժողովի անդամի, վստահված անձի կամ դիտորդի կողմից գրանցամատյանում արձանագրված գնահատականների վերաբերյալ տեղեկություններ է հաղորդում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով.»:

Հոդված 40. Օրենսգրքի 53-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով:

Հոդված 41. Օրենսգրքի 55-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 55. Ընտրական հանձնաժողովների և ոստիկանության գործակցությունը**

1. Ոստիկանության կենտրոնական և տարածքային մարմինները, դրանց ծառայություններն ու ստորաբաժանումները պարտավոր են ապահովել ընտրությունների անցկացման բնականոն ընթացքը, ընտրական հանձնաժողովների ու դրանց անդամների անկաշկանդ գործունեությունը:

2. Ոստիկանությունը ընտրությունների հետ կապված միջոցառումներում, այդ թվում՝ քվեարկության և ընտրական հանձնաժողովների նիստերի ընթացքում, ապահովում է պատշաճ կարգ ու կանոն, ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով աջակցում հանձնաժողովներին, ապահովում է ընտրական փաստաթղթերի անվտանգ տեղափոխումն ու դրանց պահպանումն ընտրական հանձնաժողովներում:

3. Անկախ ընտրական հանձնաժողովի պահանջից՝ ոստիկանությունն ապահովում է՝

1) քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնին, այդ թվում՝ տեղամասային կենտրոնի մուտքին հարող տարածքում մինչև 50 մետր շառավղով մեքենաների կուտակման և անձի (անձանց) շարունակական ներկայության բացառումը, տեղամասային կենտրոնին հարող տարածքում հասարակական կարգի պահպանումը,

2) քվեարկության ընթացքում ընտրողների կամքի վրա ցանկացած ճնշման բացառումը՝ քվեարկության ընթացքում քվեարկության սենյակում անընդմեջ ներկա գտնվող առնվազն մեկ ոստիկանի միջոցով»:

Հոդված 42. Օրենսգրքի 56-րդ հոդվածի 2-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 43. Օրենսգրքի 57-րդ հոդվածը լրացնել նոր՝ 4-րդ մաով.

«4. Քվեարկության սենյակի կահավորումը չի կարող իրականացվել կամ փոփոխության ենթարկվել այնպես, որ կահավորումը հակասի սույն հոդվածի պահանջներին»:

Հոդված 44. Օրենսգրքի 58-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «տեղադրված լինի գրիչ» բառերից հետո լրացնել «(մեծամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու ընտրությունների դեպքում)» բառերը:

Հոդված 45. Օրենսգրքի 59-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի երկրորդ նախադասությունում «քվեաթերթիկի լրացման» բառերը փոխարինել «քվեարկելու» բառերով:

2) 7-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«7. Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքների ավագանիների ընտրությունների ժամանակ քվեաթերթիկները տպագրելուց հետո ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչվելու դեպքում այդ կուսակցության քվեաթերթիկները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հանվում են քվեարկությունից և մարվում են: Եթե կուսակցությունների կամ կուսակցությունների դաշինքների ինքնաբացարկի արդյունքում քվեարկությանը մասնակցում է միայն մեկ կուսակցություն կամ կուսակցությունների դաշինք, ապա համապատասխան վերադաս ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ տպագրվում է նաև դեմ քվեարկությամբ առանձին քվեաթերթիկ»:

3) 8-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«8. Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի ընտրությունների ժամանակ թեկնածուի գրանցումն անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչվելու դեպքում այդ կուսակցության անվանումը կամ թեկնածուի անունը քվեաթերթիկներից հանվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով»:

Հոդված 46. Օրենսգրքի 60-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ մասի երկրորդ պարբերության երրորդ նախադասությունում «առնվազն 30 օր առաջ» բառերը փոխարինել «առնվազն 20 օր առաջ» բառերով,

2) հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 47. Օրենսգրքի 61-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասում «Քվեաթերթիկները, քվեարկության ծրարները, ինքնասոսնձվող դրոշմանիշները, կնիքը» բառերը փոխարինել «Ինքնասոսնձվող դրոշմանիշները և կնիքը» բառերով,

2) 5-րդ մասի երկրորդ նախադասությունը հանել:

Հոդված 48. Օրենսգրքի 62-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Սույն հոդվածի դրույթները տարածվում են նաև օտարերկրյա պետություններում երկարատև ծառայողական գործուղման կամ ուսման մեջ գտնվող զինծառայողների վրա»:

Հոդված 49. Օրենսգրքի 64-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերում «մինչև 1000 ընտրողի» բառերը փոխարինել «մինչև 1200 ընտրողի» բառերով,

2) 1-ին մասի 4-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 50. Օրենսգրքի 65-րդ հոդվածում՝

1) 6-րդ մասի երկրորդ նախադասությունում «յուրաքանչյուր կազմակերպությունից մեկ դիտորդ» բառերից հետո լրացնել «իսկ համատեղ դիտորդական առաքելություն իրականացնող կազմակերպություններից միասնական՝ երկու դիտորդ» բառերը,

2) 7-րդ մասի երրորդ նախադասությունից հանել «վերգետնյա եթերային» բառերը,

3) լրացնել նոր՝ 9-րդ մաս.

«9. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված դրույթները չեն գործում սույն օրենսգրքի 51.1-ին հոդվածով նախատեսված դեպքերում, երբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում կամ դրա առանձին տարածքներում արտակարգ իրավիճակի հիմք հանդիսացող համաճարակով պայմանավորված ընդունվել է կարանտին սահմանելու մասին որոշում, և բնակչության պաշտպանության և սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել ընդունելու տեղամասային կենտրոնում, այդ թվում՝ քվեարկության սենյակում մարդկանց հոսքը կարգավորող հատուկ կանոններ»:

Հոդված 51. Օրենսգրքի 66-րդ հոդվածում՝

1) 9-րդ մասի 3-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,

2) 10-րդ մասի երրորդ պարբերությունում «9-րդ մասի 2-րդ, 3-րդ և 5-րդ կետերով» բառերը փոխարինել «9-րդ մասի 2-րդ և 5-րդ կետերով» բառերով:

Հոդված 52. Օրենսգրքի 67-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի առաջին պարբերության առաջին նախադասությունում «Ազգային ժողովի» բառերից հետո լրացնել «և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքների ավագանիների» բառերը:

2) 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի ընտրությունների ժամանակ քվեաթերթիկների և քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամն ընտրողին է տրամադրում մեկ քվեաթերթիկ և քվեարկության մեկ ծրար (միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում՝ քվեաթերթիկներ և քվեարկության ծրարներ)»:

3) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքների ավագանիների ընտրությունների ժամանակ ընտրողն ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից որևէ մեկին ընտրում է այդ կուսակցության քվեաթերթիկը քվեարկության ծրարի մեջ դնելու միջոցով: Քվեաթերթիկը քվեարկության ծրարի մեջ դրվում է առանց ծալելու: Չօգտագործված քվեաթերթիկները գցվում են քվեարկության խցիկում տեղադրված առանձին տուփի մեջ»:

4) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Եթե համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու ընտրություններին մասնակցում է միայն մեկ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք), ապա կիրառվում է դեմ քվեարկությամբ առանձին քվեաթերթիկ»:

5) 10-րդ մասի երկրորդ նախադասությունում «Ազգային ժողովի» բառերից հետո լրացնել «և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու» բառերը:

6) 14-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«14. Եթե հանձնաժողովի անդամը, վստահված անձը կամ դիտորդը գտնում է, որ քվեարկության նախապատրաստման, քվեարկության և արդյունքների ամփոփման ընթացքում տեղի է ունեցել սույն օրենսգրքով նախատեսված կարգի խախտում, ապա իրավունք ունեն պահանջելու, որ իրենց գնահատականն արձանագրվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում»:

Հոդված 53. Օրենսգրքի 68-րդ հոդվածում՝

1) հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 2-րդ մասի 2-րդ կետի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Առկայության դեպքում առանձին հաշվում է նաև քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակում առկա ստորագրությունների թիվը»:

3) 2-րդ մասի 3-րդ կետի առաջին նախադասությունից հանել «Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ» բառերը,

3) 3-րդ մասի երկրորդ պարբերության առաջին նախադասությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքի ավագանու ընտրությունների ժամանակ հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է քվեաթերթիկի սահմանված կամ չսահմանված նմուշի լինելու մասին, վավեր կամ անվավեր լինելու մասին, վավեր քվեաթերթիկի դեպքում հայտարարում է ընտրություններին մասնակցող կուսակցության անվանումը, որի օգտին է քվեաթերթիկը»:

4) 3-րդ մասի հինգերորդ և վեցերորդ պարբերություններն ուժը կորցրած ճանաչել,

8) 4-րդ մասի առաջին պարբերությունում «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների» բառերը փոխարինել «Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի» բառերով:

Հոդված 54. Օրենսգրքի 69-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«1. Ազգային ժողովի և համամասնական ընտրակարգով անցկացվող՝ համայնքի ավագանու ընտրությունների դեպքում սահմանված նմուշի քվեաթերթիկն անվավեր է, եթե ներառում է որևէ գրառում կամ ծրարում, քվեաթերթիկից բացի, առկա է այլ իր»:

2) 2-րդ մասում ««Տեղական ինքնակառավարման մարմինների» բառերը փոխարինել «Համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի» բառերով,

3) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ 6-րդ կետով.

«6) ծրարում, քվեաթերթիկից բացի, առկա է այլ իր»:

Հոդված 55. Օրենսգրքի 71-րդ հոդվածում՝

1) հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 1-ին մասի 11-րդ կետից հանել երկրորդ նախադասությունը:

3) 8-րդ մասի երկրորդ պարբերությունից հանել «(առանց տարածքային ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների տվյալների)» բառերը:

4) 9-րդ մասում «արձանագրության երկու օրինակը,» բառերից հետո լրացնել «արձանագրության մեկ քաղվածք,» բառերը,

Հոդված 56. Օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի վերնագրում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 57. Օրենսգրքի 74-րդ հոդվածի վերնագրում և հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 58. Օրենսգրքի 75-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունից հանել երկրորդ նախադասությունը:

3) 4-րդ մասի 11-րդ կետից հանել «, Ազգային ժողովի ընտրությունների դեպքում՝ նաև ըստ ընտրական տարածքաների» բառերը,

4) 4-րդ մասի 12-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 59. Օրենսգրքի 77-րդ հոդվածի 1-ին մասից հանել «համապետական և տարածքային» բառերը:

Հոդված 60. Օրենսգրքի 78-րդ հոդվածն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 61. Օրենսգրքի 81-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ. «Կուսակցությունների դաշինքի անվանումը ներառում է դաշինքի մաս կազմող բոլոր կուսակցությունների անվանումները կամ դաշինքի անվանման ներքո փակագծերում նշվում են դաշինքի անդամ բոլոր կուսակցությունների անվանումները»:

Հոդված 62. Օրենսգրքի 83-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 83. Կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակները**

1. Ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) առաջադրում է թեկնածուների մեկ ընտրական ցուցակ, որը կարող է բաղկացած լինել երկու մասից:

2. Կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակը կազմվում է դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի ներկայացրած ընտրական ցուցակից: Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկվում է ոչ պակաս, քան 80 և ոչ ավելի, քան 300 թեկնածու:

3. Կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի և դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի ընտրական ցուցակում առաջին համարից սկսած՝ ցանկացած ամբողջ թվով եռյակներում (1-3, 3-6, 6-9 և այդպես շարունակ՝ մինչև ցուցակի ավարտը) պետք է ընդգրկված լինի պակաս ներկայացված սեռի ներկայացուցիչների առնվազն մեկական ներկայացուցիչ, իսկ ամբողջ ցուցակում յուրաքանչյուր սեռի ներկայացուցիչների թիվը չպետք է գերազանցի 65 տոկոսը:

4. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաև այդ կուսակցության (դաշինքի անդամ կուսակցություններից որևէ մեկի) անդամ չհանդիսացող անձինք, որոնց թիվը չի կարող գերազանցել ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների ընդհանուր թվի 30 տոկոսը:

5. Ընտրական ցուցակը կարող է ունենալ երկրորդ մաս, որում կարող են ընդգրկվել ընտրություններին նախորդող վերջին մարդահամարի տվյալներով առավել մեծ թվով մշտական

բնակչություն ունեցող առաջին չորս ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչներ: Ընտրական ցուցակի երկրորդ մասում ընդգրկված ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ պատգամավորի թեկնածուն կարող է ընդգրկվել նաև ընտրական ցուցակի առաջին մասում:

6. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի երկրորդ մասն ունի 4 բաժին: Յուրաքանչյուր բաժնում համապատասխան ազգային փոքրամասնությունից կարող է ընդգրկվել մինչև 4 ներկայացուցիչ: Որևէ բաժնում ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ չընդգրկվելու դեպքում համապատասխան բաժինը չի լրացվում:

7. Ընտրական ցուցակի երկրորդ մասի առաջին բաժնում 1-ից սկսած հերթական թվագրմամբ նշվում են ամենամեծ թվով մշտական բնակչություն ունեցող ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ պատգամավորի թեկնածուների տվյալները: Երկրորդ բաժնում 1-ից սկսած հերթական թվագրմամբ նշվում են թվով երկրորդ ամենամեծ մշտական բնակչություն ունեցող ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ պատգամավորի թեկնածուների տվյալները: Երրորդ բաժնում 1-ից սկսած հերթական թվագրմամբ նշվում են թվով երրորդ ամենամեծ մշտական բնակչություն ունեցող ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ պատգամավորի թեկնածուների տվյալները: Չորրորդ բաժնում 1-ից սկսած հերթական թվագրմամբ նշվում են թվով չորրորդ ամենամեծ մշտական բնակչություն ունեցող ազգային փոքրամասնության ներկայացուցիչ պատգամավորի թեկնածուների տվյալները:

8. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի առաջին և երկրորդ մասերում համարակալմամբ նշվում են պատգամավորի թեկնածուների ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, սեռը, կուսակցական պատկանելությունը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, հաշվառման համարը, աշխատանքի վայրը և պաշտոնը (զբաղմունքը):

9. Ազգային ժողովի հերթական ընտրություններում կուսակցության ընտրական ցուցակում առնվազն առաջին երեք տասնյակ թեկնածուները, իսկ դաշինքով ընտրություններին մասնակցելու դեպքում՝ կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակում առնվազն երեք տասնյակի թեկնածուները հաստատվում և առաջադրվում են կուսակցության համագումարի որոշմամբ: Ազգային ժողովի հերթական ընտրություններում կուսակցությունների և կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակները թեկնածուների այն մասով, որոնց հաստատումը «Կուսակցությունների մասին» սահմանադրական օրենքով և կուսակցության կանոնադրությամբ վերապահված չէ համագումարին, ինչպես նաև արտահերթ ընտրություններում կուսակցության և կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակները հաստատվում և առաջադրվում են կուսակցության մշտապես գործող ղեկավար մարմնի որոշմամբ (դաշինքի անդամ կուսակցությունների մշտապես գործող ղեկավար մարմինների որոշումներով): Ընտրական ցուցակների բոլոր էջերը կնքում և ստորագրում է կուսակցության (դաշինքի անդամ կուսակցությունների) իրավասու անձը:

10. Կուսակցությունների դաշինքից որևէ կուսակցության դուրս գալու դեպքում կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակից Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հանվում են այդ կուսակցության ընտրական ցուցակով ներկայացված պատգամավորի թեկնածուները»:

Հոդված 63. Օրենսգրքի 84-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2) կուսակցության համագումարի և մշտապես գործող ղեկավար մարմնի որոշումները (դաշինքի անդամ կուսակցությունների համագումարների և մշտապես գործող ղեկավար մարմինների որոշումները) ընտրական ցուցակները հաստատելու և առաջադրելու վերաբերյալ.»

2) 2-րդ մասի 3-րդ կետից հանել «համապետական և տարածքային» բառերը,

3) 2-րդ մասի 5-րդ կետից հանել «համապետական» բառը,

4) 2-րդ մասի 6-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6) կուսակցությունների դեպքում՝ նվազագույն աշխատավարձի 7 500-ապատիկի չափով, իսկ կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ նվազագույն աշխատավարձի 15 000-ապատիկի չափով ընտրական գրավի մուծման անդորրագիրը.»

5) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ 10-րդ կետով.

«10) կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական ծրագիրը»:

6) 4-րդ մասում «մեկշաբաթյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «եռօրյա ժամկետում» բառերով:

7) 6-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6. Ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակները գրանցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացվում են միայն կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի)՝ Հանձնաժողովի համացանցային կայքում գրանցված օգտահաշվի միջոցով՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում: Հետագա ընտրություններին մասնակցելու նպատակով ընտրական ցուցակը գրանցելիս կուսակցության կանոնադրությունը կրկին չի ներկայացվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կանոնադրությունում կատարվել են փոփոխություններ: Անհրաժեշտության դեպքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կուսակցություններին և թեկնածուներին Հանձնաժողովի համացանցային կայքում գրանցվելու համար տրամադրում է տեխնիկական աջակցություն»:

Հոդված 64. Օրենսգրքի 85-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունն ուժը կորցրած ճանաչել,

2) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Գրանցման համար սահմանված ժամկետն ավարտվելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իր համացանցային կայքում ապահովում է կուսակցությունների ընտրական ցուցակների և նախընտրական ծրագրերի հրապարակայնությունը»:

Հոդված 65. Օրենսգրքի 86-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասից հանել «համապետական ընտրական ցուցակի կամ որևէ տարածքային» բառերը,

2) 2-րդ մասի 2-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,

3) 2-րդ մասի 3-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3) ընտրական ցուցակը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 83-րդ հոդվածով սահմանված պահանջներին: Սույն օրենսգրքի 83-րդ հոդվածով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանելու հիմքով ընտրական ցուցակի գրանցումը չի մերժվում, եթե անհամապատասխանությունը պայմանավորված է այնպիսի հանգամանքով, որը ծագել է առաջադրումից հետո,»

4) 4-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Թեկնածուի գրանցումը մերժելու դեպքում թեկնածուի անունը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հանվում է ընտրական ցուցակից»:

Հոդված 66. Օրենսգրքի 87-րդ հոդվածի 3-րդ մասի երկրորդ պարբերությունից հանել «համապետական և տարածքային» բառերը:

Հոդված 67. Օրենսգրքի 88-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 5-րդ կետն ուժը կորցրած ճանաչել,

2) 4-րդ մասի երկրորդ պարբերությունից հանել «համապետական և տարածքային» բառերը:

Հոդված 68. Օրենսգրքի 90-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ մասի առաջին պարբերությունը լրացնել նոր՝ երրորդ նախադասությամբ. «Նոտարական կարգով վավերացված՝ ինքնաբացարկի մասին դիմումը սույն հոդվածի իմաստով համարվում է վավեր, եթե այն Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվում է վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում»:

2) 3-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ. «Պատգամավորի թեկնածուի կողմից ինքնաբացարկի մասին դիմում ներկայացվելու դեպքում թեկնածուի անունը հանվում է կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակից»:

Հոդված 69. Օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերության առաջին նախադասությունում «նախընտրական քարոզչության» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի» բառերով:

Հոդված 70. Օրենսգրքի 92-րդ հոդվածում՝

1) 1-րդ մասում «Նախընտրական քարոզչություն» բառերը փոխարինել «Նախընտրական քարոզարշավ» բառերով:

2) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված նպատակների համար նախընտրական հիմնադրամից իրավունք ունի ծախսելու նվազագույն աշխատավարձի 500 000-ապատիկը չգերազանցող գումար: Ընտրության երկրորդ փուլի դեպքում կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը, նոր դաշինքը) իրավունք ունի ծախսելու նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցները, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի 26-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ներգրավելու նոր միջոցներ»:

Հոդված 71. Օրենսգրքի 93-րդ հոդվածում՝

1) վերնագիրը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 93. Նախընտրական քարոզչության եթերաժամանակը հանրային ռադիոյով և հանրային հեռուստատեսությամբ**»

1) 2-րդ մասում «ոչ ավելի, քան 60 րոպե» բառերը փոխարինել «ոչ ավելի, քան 90 րոպե» բառերով, իսկ «ոչ ավելի, քան 120 րոպե» բառերը փոխարինել «ոչ ավելի, քան 180 րոպե» բառերով,

2) 4-րդ մասի առաջին պարբերությունից հանել «արտահերթ ընտրությունների կամ» բառերը:

Հոդված 72. Օրենսգիրքը լրացնել նոր՝ 93.1-ին հոդվածով.

«**Հոդված 93.1. Նախընտրական քարոզչական նյութերի հասանելիությունը զորամասերում և զինվորական հաստատություններում**

1. Զորամասերում և զինվորական հաստատություններում զորամասի հրամանատարական կազմի և զինվորական հաստատության ղեկավարության կողմից զինծառայողների համար ապահովվում է հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով նախընտրական քարոզչությանը հետևելու, ներառյալ՝ քաղաքական գովազդների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) և թեկնածուների միջև հեռուստաբանավեճերի դիտման հնարավորություն:

2. Զորամասերում և զինվորական հաստատություններում զորամասի հրամանատարական կազմը և զինվորական հաստատության ղեկավարությունը ապահովում է զորամասի կամ զինվորական հաստատության տարածքում՝ տեղեկատվության համար նախատեսված սենյակում, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների)՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում հրապարակված նախընտրական ծրագրերի մատչելիությունը տպագիր եղանակով, իսկ հնարավորության դեպքում՝ նաև էլեկտրոնային եղանակով՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կայքում հրապարակվելուց հետո՝ երկօրյա ժամկետում:

3. Զինծառայողներն իրավունք ունեն հետևելու նախընտրական քարոզչությանը ծառայողական պարտականությունների իրականացումից ազատ ժամերին կամ օրերին:

4. Արգելվում է զինվորական ծառայությունում ստորադասության (ենթակայության) հարաբերությունների օգտագործումը ստորադաս (ենթակա) զինծառայողների՝ նախընտրական քարոզչությանը հետևելու՝ սույն հոդվածով նախատեսված իրավունքի իրականացումն անհիմն սահմանափակելու կամ այլ կերպ խոչընդոտելու նպատակով»:

Հոդված 73. Օրենսգրքի 94-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկում նշվում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումը, կուսակցությանը տրված համարը, ինչպես նաև ընտրական ցուցակի առաջին երեք թեկնածուների ազգանունները, անունները և հայրանունները»:

2) 2-րդ մասում «նոր դաշինքի անվանումը» բառերից հետո լրացնել «և վարչապետի թեկնածուի անունը» բառերը:

Հոդված 74. Օրենսգրքի 95-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը չի ընդունել սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված որոշումներից որևէ մեկը, ապա՝

1) Ազգային ժողով ընտրվելու և մանդատների բաշխման մասին որոշում ընդունվում է, եթե ընտրության արդյունքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից (կուսակցությունների դաշինքից) մեկը սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերի հերթական կիրառման արդյունքում ստացել է սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի նվազագույնը 50 տոկոսը.

2) Ազգային ժողովի պատգամավորների մանդատների նախնական բաշխման մասին որոշում ընդունվում է, եթե ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից (կուսակցությունների դաշինքից) ոչ մեկը սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերի հերթական կիրառման արդյունքում չի ստացել սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի նվազագույնը 50 տոկոսը»:

2) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Ազգային ժողովի մանդատները բաշխվում են այն կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների միջև, որոնք ստացել են կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի՝ կուսակցության դեպքում՝ 4 տոկոս, երկու կուսակցություններից կազմված կուսակցությունների դաշինքի դեպքում՝ 8 տոկոս, երեք կուսակցություններից կազմված դաշինքի դեպքում՝ 9 տոկոս, իսկ 4 և ավելի կուսակցություններից կազմված դաշինքի դեպքում՝ 10 տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ: Եթե կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի առնվազն 4 (8) տոկոս կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացել են 3-ից պակաս կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք), ապա մանդատների բաշխմանը մասնակցում են առավելագույն կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ ստացած 3 կուսակցությունները և կուսակցությունների դաշինքները:

Եթե որևէ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) քվեարկության արդյունքում չի ստացել կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի 2/3-ից ավելին, սակայն սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերի հերթական կիրառման արդյունքում կարող է ստանալ մանդատների ընդհանուր թվի 2/3-ից ավելին, ապա մանդատների բաշխմանը հաջորդաբար՝ ըստ ստացած կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների քանակի մեծության, մասնակցում են այնքան թվով քվեարկության արդյունքում կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների ընդհանուր թվի և անճշտությունների թվի գումարի առնվազն 2 տոկոսը ստացած կուսակցություններ (կուսակցությունների դաշինքներ), որի արդյունքում սույն հոդվածի 4-9-րդ մասերի հերթական կիրառման արդյունքում կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) բաշխման ենթակա մանդատների ընդհանուր թվի 2/3-ը գերազանցող մանդատները կրճատվում են՝ հավասարվելով Ազգային ժողովի մանդատների ընդհանուր թվի 2/3-ին:

3) 7-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել,

4) 8-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 75. Օրենսգրքի 96-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 96. Մեծամասնության լրացուցիչ մանդատները**

1. Եթե որևէ կուսակցություն սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերի հերթական կիրառման արդյունքում ստացել է սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի 50 տոկոսը, ապա այդ կուսակցությունն ստանում է այնքան նվազագույն թվով լրացուցիչ մանդատներ, որի արդյունքում այդ կուսակցության մանդատների քանակը տոկոսային արտահայտությամբ լինի ոչ պակաս, քան 52 տոկոս»:

Հոդված 76. Օրենսգրքի 97-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 97. Քաղաքական կոալիցիաների կազմումը**

1. Սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված որոշումն ընդունվելուց հետո՝ 14 օրվա ընթացքում, սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի հարաբերական մեծամասնությունն ստացած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) կարող է քաղաքական կոալիցիա կազմել մանդատների բաշխմանը մասնակցած մյուս կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) հետ, եթե նրանց օգտին տրված ձայների գումարը բավարար է սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի 52 տոկոսը ստանալու համար, և նրանք եկել են համաձայնության վարչապետի թեկնածուի վերաբերյալ:

Եթե սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված որոշումն ընդունվելուց հետո՝ 14 օրվա ընթացքում, սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված

մանդատների ընդհանուր թվի հարաբերական մեծամասնությունն ստացած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) սույն հոդվածով սահմանված կարգով քաղաքական կոալիցիա չի ձևավորում, ապա սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով սահմանված կարգով մանդատների բաշխմանը մասնակցած ցանկացած կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) 7-օրյա ժամկետում կարող է քաղաքական կոալիցիա կազմել մանդատների բաշխմանը մասնակցած մյուս կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքի) հետ, եթե նրանց օգտին տրված ձայների գումարը բավարար է սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի 52 տոկոսը ստանալու համար, և նրանք եկել են համաձայնության վարչապետի թեկնածուի վերաբերյալ:

2. Մինչև կոալիցիա ձևավորելու վերջնաժամկետի օրվա ժամը 18.00-ն կոալիցիայի անդամ կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) պետք է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացնեն կոալիցիա կազմելու մասին կոալիցիայի անդամ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների անդամ բոլոր կուսակցությունների) մշտական գործող ղեկավար մարմինների որոշումները: Կոալիցիա կազմելու մասին որոշումը պետք է պարունակի վարչապետի թեկնածուի ազգանունը, անունը, հայրանունը: Սահմանված ժամկետում նշված որոշումները չներկայացնելու կամ թերի ներկայացնելու դեպքում կոալիցիան համարվում է չձևավորված:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված վերջնաժամկետի ավարտի հաջորդ օրը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է ընդունում ընտրության երկրորդ փուլ անցկացնելու մասին կամ Ազգային ժողով ընտրվելու մասին»:

Հոդված 77. Օրենսգրքի 98-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի առաջին նախադասությունում «28-րդ օրը» բառերը փոխարինել «42-րդ օրը» բառերով,

2) 2-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել,

3) 4-րդ մասում «54 տոկոսը կամ ավելին» բառերը փոխարինել «52 տոկոսը կամ ավելին» բառերով,

4) 5-րդ մասն ուժը կորցրած ճանաչել,

5) 6-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«6. Ընտրության երկրորդ փուլում հաղթած կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) կամ նոր դաշինքը, որը (որի անդամ կուսակցությունները միասնաբար) առաջին փուլի արդյունքներով ստացել է 95-րդ հոդվածի 4-9-րդ մասերով բաշխված մանդատների ընդհանուր թվի նվազագույնը 50 տոկոսը, ստանում է լրացուցիչ մանդատներ՝ սույն օրենսգրքի 96-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով»:

Հոդված 78. Օրենսգրքի 99-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «96-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով սահմանված դեպքերում» բառերը փոխարինել «98-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված դեպքում» բառերով:

Հոդված 79. Օրենսգրքի 100-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 100. Մանդատների տրամադրումը պատգամավորներին**

1. Կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուներին մանդատների տրամադրումն իրականացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրությամբ՝ գրանցելով ընտրված Ազգային ժողովի պատգամավորներին:

Ընտրական ցուցակի մեկ մասից մանդատ ստացած թեկնածուն հանվում է ընտրական ցուցակի մյուս մասից:

2. Առաջին հերթին մանդատները տրամադրվում են կուսակցության ընտրական ցուցակի առաջին մասի թեկնածուներին՝ ըստ հերթականության: Եթե դրա արդյունքում կուսակցության մանդատների 70 տոկոսից ավելին բաժին են հասնում նույն սեռի ներկայացուցիչներին, ապա առավել շատ ներկայացված սեռի՝ 70 տոկոսը գերազանցող մանդատները փոխանցվում են ընտրական ցուցակի՝ պակաս ներկայացված սեռի նվազագույն համարով թեկնածուներին, եթե այդպիսիք առկա են՝ ապահովելով պակաս ներկայացված սեռի 30 տոկոսից ոչ պակաս ներկայացվածություն: Եթե կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը փոքր է հասանելիք մանդատների թվից, ապա համապատասխան մանդատները մնում են թափուր:

Երկրորդ հերթին մանդատները սույն օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված կարգով տրամադրվում են ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչներին:

3. Ընտրական ցուցակի առաջին մասի մանդատից հրաժարված կամ պատգամավոր ընտրված և լիազորությունները վաղաժամկետ դադարած պատգամավորի մանդատը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրությամբ այդ մասին հանձնաժողովին իրազեկելուց հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում, տրվում է այդ կուսակցության ընտրական ցուցակի հերթական հաջորդ թեկնածուին, իսկ եթե դրա արդյունքում տվյալ խմբակցության որևէ սեռի ներկայացուցիչների թիվը նվազում է և արդյունքում ցածր է լինելու 30 տոկոսից, ապա մանդատը տրվում է այդ կուսակցության ընտրական ցուցակի պակաս ներկայացված սեռի հաջորդ թեկնածուին, եթե այդպիսին առկա է:

Եթե ընտրական ցուցակի առաջին մասում այլ թեկնածու չկա, ապա մանդատը մնում է թափուր:

Ընտրական ցուցակի երկրորդ մասից մանդատից հրաժարված կամ պատգամավոր ընտրված և լիազորությունները վաղաժամկետ դադարած պատգամավորի մանդատը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի արձանագրությամբ այդ մասին հանձնաժողովին իրազեկելուց հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում, տրվում է այդ կուսակցության ընտրական ցուցակի երկրորդ մասի նույն ազգային փոքրամասնության ցուցակում նվազագույն համար ունեցող թեկնածուին, իսկ այդպիսին չլինելու դեպքում մանդատը մնում է թափուր:

4. Կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված անձանց կողմից ներկայացված ինքնաբացարկի կամ մանդատից հրաժարվելու դիմումները վավերացվում են նոտարական կարգով, կամ համապատասխան դիմումը անձը հաստատում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստում: Նոտարական կարգով վավերացված ինքնաբացարկի կամ մանդատից հրաժարվելու մասին դիմումը համարվում է սույն հոդվածի իմաստով վավեր, եթե Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին այն ներկայացվել է նոտարական կարգով վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում:

Ինքնաբացարկի մասին դիմում ներկայացվելու դեպքում քաղաքացու անունը, ազգանունը հանվում են ընտրական ցուցակի առաջին և երկրորդ մասերից՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով»:

Հոդված 80. Օրենսգրքի 102-րդ հոդվածում «97-րդ հոդվածի 4-րդ մասով» բառերը փոխարինել ««97-րդ հոդվածի 3-րդ մասով» բառերով:

Հոդված 81. Օրենսգրքի 104-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Իրավունքի ուժով Ազգային ժողովն արձակվելուց հետո Հանրապետության նախագահն անհապաղ հրամանագիր է հրապարակում Ազգային ժողովն արձակելու մասին՝ նույն հրամանագրով միաժամանակ նշանակելով արտահերթ ընտրություններ»:

2) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«3. Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են ներկայացնում Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններ նշանակվելուց հետո՝ 8-օրյա ժամկետում՝ մինչև ժամը 18:00-ն»:

Հոդված 82. Օրենսգրքի 104.1-ին հոդվածի՝

1) 4-րդ մասից հանել «(բացառությամբ բազմաբնակավայր համայնքների) բառերը,

2) 5-րդ մասից հանել «, ինչպես նաև բազմաբնակավայր համայնքներում» բառերը:

Հոդված 83. Օրենսգրքի 108-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

2) 5-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«5. Գրանցման փաստաթղթերը ներկայացվում են Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով միայն թեկնածուի կամ լիազոր ներկայացուցչի կողմից՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում: Անհրաժեշտության դեպքում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը Հանձնաժողովի համացանցային կայքում գրանցվելիս տրամադրում է տեխնիկական աջակցություն»:

Հոդված 84. Օրենսգրքի 109-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 85. Օրենսգրքի 110-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 86. Օրենսգրքի 111-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 87. Օրենսգրքի 112-րդ հոդվածում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 88. Օրենսգրքի 113-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 1-ին կետում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով,

2) 2-րդ կետում «սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 18-րդ մասով» բառերը փոխարինել «սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 17-րդ մասով» բառերով:

Հոդված 89. Օրենսգրքի 114-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ երրորդ նախադասությամբ.

«Նոտարական կարգով վավերացված՝ ինքնաբացարկի մասին դիմումը սույն հոդվածի իմաստով համարվում է վավեր, եթե այն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվում է վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում»:

Հոդված 90. Օրենսգրքի 22-րդ գլխի վերնագրում «ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆԸ» բառը փոխարինել «ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎԸ» բառով:

Հոդված 91. Օրենսգրքի 115-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«1. Մեծամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու անդամի թեկնածուն բացում է նախընտրական հիմնադրամ, եթե նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ծախսերի ֆինանսավորման համար օգտագործելու է կամ արդեն օգտագործել է նվազագույն աշխատավարձի 500-ապատիկը գերազանցող գումար»:

7) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում համայնքի ղեկավարի կամ համայնքի ավագանու թեկնածուն սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով իրավունք ունի ծախսելու նվազագույն աշխատավարձի՝ մինչև 3000-ապատիկի չափով գումար»:

Հոդված 92. Օրենսգրքի 116-րդ հոդվածում՝

1) վերնագիրը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 116. Նախընտրական քարոզարշավը**»,

2) 1-ին մասում «նախընտրական քարոզչությունն» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավն» բառերով:

Հոդված 93. Օրենսգրքի 118-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 6-րդ մասի 2-րդ կետից հանել «, կամ նույն ժամկետում գրանցված թեկնածուների թիվը պակաս է 2-ից» բառերը,

3) 6-րդ մասի 3-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

3) մինչև քվեարկության ավարտը միակ թեկնածուի մահվան դեպքում:»

Հոդված 94. Օրենսգրքի 119-րդ հոդվածում՝

1) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով,

2) 7-րդ մասում «համայնքի ավագանու անդամների թվի կեսից» բառերը փոխարինել «համայնքի ավագանու անդամների թվի երկու երրորդից» բառերով:

Հոդված 95. Օրենսգրքի 120-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով:

Հոդված 96. Օրենսգրքի 121-րդ հոդվածի 3-րդ մասի առաջին պարբերությունում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի» բառերով:

Հոդված 97. Օրենսգրքի 122-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով:

Հոդված 98. Օրենսգիրքը լրացնել նոր՝ 122.1-ին հոդվածով.

«Հոդված 122.1. Ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո հերթական կամ արտահերթ ընտրության նշանակումը և անցկացումը, թեկնածուների առաջադրումը և գրանցումը

1. Ռազմական կամ արտակարգ դրության ժամանակ համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու լիազորությունների ժամկետը երկարաձգվում է մինչև ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո հերթական կամ արտահերթ ընտրությունների արդյունքում ընտրված համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակման օրը:

2. Ռազմական կամ արտակարգ դրության հետևանքով տեղի չունեցած համայնքի ղեկավարի և համայնքի ավագանու հերթական ընտրությունը նշանակվում է մարզպետի որոշմամբ, իսկ արտահերթ ընտրությունը՝ Կառավարության որոշմամբ՝ ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո, ոչ ուշ, քան 7 օրվա ընթացքում:

3. Թեկնածուների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25, և ոչ ուշ, քան 21 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

4. Թեկնածուների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 21 և ոչ ուշ, քան 19 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

5. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում, իսկ տեղամասային կենտրոնները սահմանվում են քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ: Ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 17 օր առաջ փակցվում են տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում»:

Հոդված 99. Օրենսգրքի 127-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով:

Հոդված 100. Օրենսգիրքը լրացնել 128.1-ին հոդվածով.

«Հոդված 128.1. Ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո հերթական կամ արտահերթ ընտրության նշանակումը և անցկացումը, թեկնածուների առաջադրումը և գրանցումը

1. Ռազմական կամ արտակարգ դրության ժամանակ համայնքի ավագանու լիազորությունների ժամկետը երկարաձգվում է մինչև ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո հերթական կամ արտահերթ ընտրությունների արդյունքում ընտրված համայնքի ավագանու ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակման օրը:

2. Ռազմական կամ արտակարգ դրության հետևանքով տեղի չունեցած Երևանի ավագանու հերթական կամ արտահերթ ընտրությունը, ինչպես նաև համամասնական ընտրակարգով անցկացվող մյուս համայնքների ավագանիների արտահերթ ընտրությունը նշանակվում է Կառավարության որոշմամբ, իսկ համամասնական ընտրակարգով անցկացվող մյուս համայնքների ավագանիների

հերթական ընտրությունները՝ համապատասխան մարզպետի որոշմամբ՝ ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո, ոչ ուշ, քան 7 օրվա ընթացքում:

3. Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների ընտրական ցուցակների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը համապատասխան ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 25, և ոչ ուշ, քան 21 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

4. Ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների ընտրական ցուցակների գրանցումը կատարվում է քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 21 և ոչ ուշ, քան 19 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն:

5. Ընտրական տեղամասերը կազմավորվում, իսկ տեղամասային կենտրոնները սահմանվում են քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 20 օր առաջ: Լիազոր մարմինն ընտրողների ցուցակները քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 17 օր առաջ հանձնում է տեղամասային կենտրոնի տարածքը տիրապետողին, որն այն փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում»:

Հոդված 101. Օրենսգրքի 130-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի առաջին պարբերության առաջին նախադասությունում «կուսակցությունները» բառից հետո լրացնել «Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով» բառերը:

2) 1-ին մասի երկրորդ պարբերության առաջին նախադասությունում «կուսակցությունները» բառից հետո լրացնել «Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով» բառերը:

3) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

4) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«2. Յուրաքանչյուր կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) իրավունք ունի առաջադրելու միայն մեկ ընտրական ցուցակ: Կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցությունն իրավունք չունի իր անունից թեկնածուների առանձին ցուցակ առաջադրելու: Ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը չպետք է պակաս լինի համայնքի ավագանու անդամների՝ սույն օրենսգրքով սահմանված մանդատների թվի 1/3-ից: Եթե ընտրություններում առաջադրվել է միայն մեկ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք), ապա նրան հնարավորություն է տրվում մինչև սույն օրենսգրքով՝ ընտրական ցուցակների գրանցման համար սահմանված ժամկետի ավարտը համալրելու թեկնածուների ցանկը, եթե նրանց թիվը պակաս է տվյալ համայնքի ավագանու անդամների՝ սույն օրենսգրքով սահմանված թվից:

Եթե ընտրություններում առաջադրված կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակներում ընդգրգված թեկնածուների ընդհանուր թիվը պակաս է սույն օրենսգրքով սահմանված՝ համայնքի ավագանու անդամների թվից, ապա նրանց հնարավորություն է տրվում մինչև սույն օրենսգրքով՝ ընտրական ցուցակների գրանցման համար սահմանված ժամկետի ավարտը համալրելու թեկնածուների ցանկը:

Ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը չի կարող գերազանցել համայնքների ավագանիների անդամների մանդատների թվի համար սույն օրենսգրքով սահմանված թվի եռապատիկը:

Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) և դաշինքում ընդգրկված կուսակցություններից յուրաքանչյուրի ընտրական ցուցակի 1-ին համարից սկսած՝ ցանկացած ամբողջ թվով եռյակներում (1-3, 1-6, 1-9 և այդպես շարունակ՝ մինչև ցուցակի ավարտը) յուրաքանչյուր սեռի ներկայացուցիչների թիվը չպետք է գերազանցի 70 տոկոսը:

Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում կարող են ընդգրկվել նաև այդ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի անդամ կուսակցություններից ոչ մեկի) անդամ չհանդիսացող անձինք, որոնց թիվը չի կարող գերազանցել այդ ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների ընդհանուր թվի 30 տոկոսը:

Բազմաբնակավայր համայնքի ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակում պետք է ընդգրկվեն տվյալ համայնքը կազմող բնակավայրերի առնվազն ½-ը ներկայացնող (տվյալ բնակավայրում մինչև քվեարկության օրն առնվազն 6 ամսվա հաշվառում ունեցող, իսկ քաղաքացիություն չունեցող թեկնածուների դեպքում՝ առնվազն մեկ տարվա հաշվառում ունեցող) թեկնածուներ»:

5) 3-րդ մասը լրացնել նոր՝ 9-րդ կետով.

«9) կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) նախընտրական ծրագիրը»:

6) 4-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը համապատասխան ընտրական հանձնաժողով ներկայացվում են միայն կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) լիազոր ներկայացուցչի կողմից Հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով՝ սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում: Ընտրական հանձնաժողովը անհրաժեշտության դեպքում տրամադրում է տեխնիկական աջակցություն Հանձնաժողովի համացանցային կայքում ընտրական ցուցակների գրանցման կապակցությամբ»:

Հոդված 102. Օրենսգրքի 131-րդ հոդվածի 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունում «տարածքային ընտրական հանձնաժողովը» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը» բառերով:

Հոդված 103. Օրենսգրքի 135-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասում «սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 8-րդ մասով» բառերը փոխարինել ««սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 17-րդ մասով» բառերով,

2) 4-րդ մասում «սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 8-րդ մասով» բառերը փոխարինել «սույն օրենսգրքի 19-րդ հոդվածի 17-րդ մասով» բառերով,

Հոդված 104. Օրենսգիրքը լրացնել 135.1-րդ հոդվածով.

«Հոդված 135.1. Համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու ընտրությունը չկայացած ճանաչելը

1. Համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու ընտրությունը համարվում է չկայացած, եթե՝

1) ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) ընտրական ցուցակների գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետում և կարգով որևէ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) չի առաջադրվել կամ

2) որևէ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետում և կարգով չի գրանցվել (գրանցումը մերժվել է),

3) առաջադրված բոլոր կուսակցությունները գրանցման համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետից հետո ներկայացրել են ինքնաբացարկի մասին դիմում,

4) սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով մանդատների բաշխման արդյունքում չի ձևավորվել համայնքի ավագանու 2/3-ը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու ընտրությունը չկայացած ճանաչելու մասին ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրն անցկացվում է նոր ընտրություն: Սույն մասով սահմանված կարգով ընտրությունը չկայացած ճանաչվելու դեպքում համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը նույն որոշմամբ նշանակում է նոր ընտրություն:

3. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված դեպքում ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու մասին ընտրական հանձնաժողովի որոշումը չի բողոքարկվել վարչական դատարան, ապա որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5-րդ օրը, համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը նշանակում է նոր ընտրություն:

4. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված դեպքում ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու մասին ընտրական հանձնաժողովի որոշումը բողոքարկվել է վարչական դատարան և վարչական դատարանի դատական ակտով ընտրական հանձնաժողովի որոշումը թողնվել է անփոփոխ կամ որոշում է ընդունվել հայցադիմումի ընդունումը մերժելու մասին, ապա ընտրական հանձնաժողովը դատական ակտն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 5-րդ օրը, նշանակում է նոր ընտրություն:

5. Սույն հոդվածի 2-4-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում նոր ընտրությունն անցկացվում է համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նոր ընտրություն նշանակելու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող քառասնօրյա ժամկետի վերջին կիրակի օրը:

6. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով սահմանված դեպքում ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու մասին ընտրական հանձնաժողովի որոշումը բողոքարկվել է վարչական դատարան և վարչական դատարանի դատական ակտով ընտրական հանձնաժողովի որոշումը վերացվել է, և վերացել են ընտրությունները չկայացած ճանաչելու հիմքերը, ապա դատական ակտն ուժի մեջ մտնելուց հետո ընտրությունները չկայացած ճանաչելու պատճառով դադարած ընտրությունները շարունակվում են դադարման օրվանից՝ տվյալ ընտրության նախապատրաստման և անցկացման հիմնական միջոցառումների ժամանակացույցին համապատասխան:

7. Համամասնական ընտրակարգով անցկացվող համայնքի ավագանու ընտրությունը չկայացած ճանաչվելու դեպքում նոր ընտրությունն անցկացվում է թեկնածուների նոր առաջադրմամբ՝ արտահերթ ընտրության համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով: Նոր ընտրություն նշանակվելու դեպքում ընտրակարգը (համամասնական կամ մեծամասնական) չի կարող փոփոխվել:

8. Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովն իրավասու է պատճառաբանված որոշմամբ փոփոխելու առանձին գործողությունների կատարման ժամկետների հաշվարկը՝ պայմանավորված վերսկսված ընտրության պատշաճ կազմակերպման անհրաժեշտությամբ և սահմանելու վերսկսված ընտրությունների գործընթացի նախապատրաստման և անցկացման հիմնական միջոցառումների նոր ժամանակացույց»:

Հոդված 105. Օրենսգրքի 136-րդ հոդվածի 1-ին մասի երրորդ պարբերությունը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ.

«Նոտարական կարգով վավերացված՝ ինքնաբացարկի մասին դիմումը սույն հոդվածի իմաստով համարվում է վավեր, եթե այն ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվում է վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում»:

Հոդված 106. Օրենսգրքի 137-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի առաջին նախադասությունում «նախընտրական քարոզչության» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավի բառերով,

2) 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը լրացնել նոր՝ երրորդ նախադասությամբ.

«Նոտարական կարգով վավերացված՝ ինքնաբացարկի մասին դիմումը սույն հոդվածի իմաստով համարվում է վավեր, եթե այն ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվում է վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում»:

Հոդված 107. Օրենսգրքի 29-րդ գլխում «**ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆԸ**» բառերը փոխարինել «**ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎԸ**» բառերով:

Հոդված 108. Օրենսգրքի 138-րդ հոդվածում՝

1) վերնագիրը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«**Հոդված 138. Նախընտրական քարոզչության եթերաժամանակը հանրային հեռուստատեսությամբ և հանրային ռադիոյով**»,

2) 1-ին մասում «ոչ ավելի, քան 30 րոպե» բառերը փոխարինել «ոչ ավելի, քան 50 րոպե» բառերով:

Հոդված 109. Օրենսգրքի 139-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասում «Նախընտրական քարոզչություն» բառերը փոխարինել «նախընտրական քարոզարշավ» բառերով,

2) 4-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«4. Երևանի ավագանու նախընտրական քարոզարշավի ընթացքում ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունը (կուսակցությունների դաշինքը) սույն օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված նախընտրական ծախսերի ֆինանսավորման համար իրավունք ունի ծախսելու նվազագույն աշխատավարձի 100000-ապատիկը չգերազանցող գումար, 25000 և ավելի ընտրող ունեցող համայնքների ավագանիների ընտրություններում՝ նվազագույն աշխատավարձի 30000-ապատիկը չգերազանցող գումար, մինչև 25000 ընտրող ունեցող համայնքների ավագանիների ընտրություններում՝ նվազագույն աշխատավարձի 20000-ապատիկը չգերազանցող գումար»:

Հոդված 110. Օրենսգրքի 140-րդ հոդվածը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Հոդված 140. Քվեաթերթիկները

1. Համայնքի ավագանու ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության համար տպագրվում են միևնույն չափերի առանձին քվեաթերթիկներ: Ընտրություններին մասնակցող

յուրաքանչյուր կուսակցության քվեաթերթիկն իր ձախ և աջ կողային հատվածներում պետք է ունենա ուղղահայաց առանցքի համեմատ այդ կուսակցության համարին համապատասխան սիմետրիկ նշում՝ սև գույնով, այնպես, որ տրցակի կողային հատվածից նայելիս հնարավոր լինի տարբերել այդ տրցակում այլ կուսակցության քվեաթերթիկի առկայությունը:

2. Համայնքի ավագանու ընտրությունների քվեաթերթիկի վրա նշվում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) անվանումը, կուսակցությանը տրված համարը, ինչպես նաև ընտրական ցուցակի առաջին երեք թեկնածուների ազգանունները, անունները և հայրանունները:

3. Մեկ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) քվեարկվելու դեպքում կիրառվում է նաև «դեմ եմ» բառերը պարունակող քվեաթերթիկ: «Դեմ եմ» քվեաթերթիկն իր ձախ և աջ կողային հատվածներում պետք է ունենա ուղղահայաց առանցքի համեմատ սիմետրիկ նշում՝ սև գույնով, այնպես, որ տրցակի կողային հատվածից նայելիս հնարավոր լինի տարբերել այդ տրցակում կուսակցության քվեաթերթիկի առկայությունը:

Հոդված 111. Օրենսգրքի 141-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը լրացնել նոր՝ 5-րդ կետով.

«5) Երևանի ավագանու ընտրությունները չկայացած ճանաչելու և նոր ընտրություններ նշանակելու մասին»:

2) 2-րդ մասը լրացնել նոր՝ 5-րդ կետով.

«5) համապատասխան համայնքների ավագանիների ընտրությունները չկայացած ճանաչելու և նոր ընտրություններ նշանակելու մասին»:

3) լրացնել նոր՝ 3.1-րդ մաս.

«3.1. Եթե ընտրությանը մասնակցել է 2 կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք), ապա մանդատների բաշխմանը մասնակցում են 2 կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները):

Եթե ընտրությանը մասնակցել է 1 կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) և ստացել է սույն հոդվածի 3.2-րդ մասով սահմանված թվով կողմ քվեարկված քվեաթերթիկներ, ապա բոլոր մանդատները տրվում են տվյալ կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին)»:

4) լրացնել նոր՝ 3.2-րդ մաս.

«3.2 Մեկ կուսակցություն (կուսակցությունների դաշինք) քվեարկվելու դեպքում համապատասխան համայնքի ավագանի ընտրվելու մասին որոշում ընդունվում է, եթե կողմ է քվեարկել քվեարկության մասնակիցների կեսից ավելին»:

5) 6-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ.

«Եթե դրա արդյունքում կուսակցության մանդատների 70 տոկոսից ավելին բաժին են հասնում նույն սեռի ներկայացուցիչներին, ապա առավել շատ ներկայացված սեռի՝ 70 տոկոսը գերազանցող մանդատները տրամադրվում են ընտրական ցուցակի՝ պակաս ներկայացված սեռի նվազագույն համարով թեկնածուներին, եթե այդպիսիք առկա են՝ ապահովելով պակաս ներկայացված սեռի 30 տոկոսից ոչ պակաս ներկայացվածություն: Եթե կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուների թիվը փոքր է հասանելիք մանդատների թվից, ապա համապատասխան մանդատները մնում են թափուր»:

6) 9-րդ մասի առաջին պարբերությունը լրացնել նոր՝ երկրորդ նախադասությամբ.

«Նոտարական կարգով վավերացված՝ ինքնաբացարկի կամ մանդատից հրաժարվելու մասին դիմումը սույն հոդվածի իմաստով համարվում է վավեր, եթե այն ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվում է վավերացվելուց հետո՝ առավելագույնը եռօրյա ժամկետում»:

7) «տարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերը փոխարինել «ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով» բառերով՝ համապատասխան հոլովաձևերով:

Հոդված 112. Օրենսգրքի 142-րդ հոդվածում՝

1) վերնագրի «անվավեր ճանաչելը» բառերից հետո լրացնել «կամ ընտրությունները չկայացած ճանաչելը» բառերը.

2) լրացնել նոր՝ 7-րդ և 8-րդ մասերով.

«7. Սույն օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով և 2-րդ մասի 5-րդ կետով սահմանված որոշումն ընդունվում է.

1) եթե քվեարկված միակ կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) կողմ չեն քվեարկել անհրաժեշտ թվով ընտրողներ,

2) եթե մինչև ընտրության արդյունքների ամփոփումը քվեարկված միակ կուսակցությունը լուծարվել է,

3) եթե մինչև ընտրության արդյունքների ամփոփումը քվեարկված միակ կուսակցության գործունեությունը կասեցվել կամ արգելվել է:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու դեպքում համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը 21-օրյա ժամկետում նշանակում է նոր ընտրություն: Նոր ընտրությունն անցկացվում է թեկնածուների նոր առաջադրմամբ՝ արտահերթ ընտրության համար սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում»:

Հոդված 113. Օրենսգրքի 142.2-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «գաղտնի քվեարկության միջոցով» բառերը փոխարինել «բաց քվեարկության միջոցով» բառերով:

Հոդված 114. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից:

2 Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ, 5-րդ և 16-րդ կետերն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից:

3. Սույն օրենքի 3-րդ հոդվածն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է Հանձնաժողովի համացանցային կայքի տեխնիկական նկարագիրը և կիրառվող էլեկտրոնային ձևանմուշները:

4. Սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 3-րդ կետն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է տեղաշարժման (հենաշարժական) դժվարություններ ունեցող անձանց և հավատարմագրված դիտորդների կողմից իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից դուրս գալու և իրենց նախընտրած վայրի ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու մասին դիմումի ձևը:

5. Սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 5-րդ կետով լրացվող՝ Ընտրական օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 7-րդ մասն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից:

6. Սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին կետի դրույթները՝ էլեկտրոնային եղանակով դիմումներ ներկայացնելու մասով ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից:

7. Սույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ կետն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է ընտրողներին քվեարկության օրվա, ընտրական տեղամասի համարի, տեղամասային կենտրոնի հասցեի և ժամանակի մասին ծանուցելու կարգը:

8. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածով լրացվող՝ Ընտրական օրենսգրքի 20-րդ հոդվածի 11-րդ և 12-րդ մասերն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից:

9. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածով լրացվող՝ Ընտրական օրենսգրքի 21-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված՝ արտաքին գովազդային վահանակները ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) միջև ինքնաշխատ եղանակով՝ պատահականության սկզբունքով բաշխելու վերաբերյալ դրույթն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև Ընտրական օրենսգրքի 21-րդ հոդվածի 6-րդ մասի ուժի մեջ մտնելը արտաքին գովազդային վահանակների բաշխումը ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) միջև իրականացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ:

10. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածով լրացվող՝ Ընտրական օրենսգրքի 23.1-ին հոդվածն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է երրորդ անձանց գրանցման կարգը և երրորդ անձանց կողմից ներկայացվող՝ նախընտրական քարոզարշավի նպատակով իրականացված ծախսերի և դրանց ֆինանսավորման աղբյուրների վերաբերյալ հայտարարագրերի էլեկտրոնային ձևը:

11. Սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 3-րդ կետն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի սեպտեմբերի 1-ից:

12. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո եռամսյա ժամկետում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է կամավոր աշխատանքի հաշվառման կարգը:

13. Սույն օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-րդ կետը, որով նախատեսվում է Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը համալրել քաղաքացիական ծառայողներ հանդիսացող ևս երկու աշխատակիցներով, ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Վերահսկիչ-վերսուգիչ ծառայությունն օրենքով սահմանված կարգով համալրվում է ևս երկու քաղաքացիական ծառայողներով:

14. Սույն օրենքի 21-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ, 6-րդ, 7-րդ և 9-րդ կետերի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև սույն օրենքի 21-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ, 6-րդ 7-րդ և 9-րդ կետերի ուժի մեջ ուժի մեջ մտնելը դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրումն իրականացվում է 2016 թվական մայիսի 25-ի «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով:

Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների հավատարմագրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի էլեկտրոնային ձևերը և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքի միջոցով դրանց ներկայացման կարգը:

15. Սույն օրենքի 23-րդ հոդվածն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև սույն օրենքի 23-րդ հոդվածի ուժի մեջ մտնելը վստահված անձանց գրանցումն իրականացվում է 2016 թվական մայիսի 25-ի «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով:

16. Սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 1-ին կետին համապատասխան՝ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնող ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների լիազորությունները դադարում են՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ժամանակացույցին համապատասխան, բայց ոչ ուշ, քան 2022 թվականի հունվարի 1-ը, եթե ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի համապատասխան անդամը սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, չի հրաժարվում պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններում իր զբաղեցրած ղեկավար պաշտոնից:

17. Սույն օրենքի 35-րդ հոդվածով և 36-րդ հոդվածի 3-րդ կետով սահմանված՝ ընտրական հանձնաժողովներին էլեկտրոնային եղանակով դիմումների ներկայացման վերաբերյալ դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև 2022 թվականի հունվարի 1-ը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սահմանում է ընտրական հանձնաժողովներին էլեկտրոնային եղանակով դիմումների ներկայացման կարգը:

18. Սույն օրենքի 63-րդ հոդվածի 7-րդ կետն ուժի մեջ է մտնում մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև սույն օրենքի 63-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ուժի մեջ մտնելը ընտրություններին մասնակցող կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակի գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվում են 2016 թվական մայիսի 25-ի «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով:

19. Սույն օրենքի 83-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև սույն օրենքի 83-րդ հոդվածի 2-րդ կետի դրույթների ուժի մեջ մտնելը համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամի թեկնածուների առաջադրման և գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվում են 2016 թվական մայիսի 25-ի «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով:

20. Սույն օրենքի 101-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 6-րդ կետերի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ից: Մինչև սույն օրենքի 101-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ և 6-րդ կետերի ուժի մեջ մտնելը համամասնական ընտրակարգով ընտրվող համայնքի ավագանու թեկնածուների առաջադրման և կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) ընտրական ցուցակը գրանցելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում 2016 թվական մայիսի 25-ի «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքով սահմանված կարգով:

21. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո վեցամսյա ժամկետում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը «Ընտրական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքից բխող իր որոշումները համապատասխանեցնում է սույն օրենքին: